

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

PRÁVNICKÁ FAKULTA

Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního

**Kolektivní správa práv autorských
a práv souvisejících s právem autorským**

Diplomová práce

Pavel Amler

Vedoucí diplomové práce:

JUDr. Alexandra Wünschová Pujmanová

Praha 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracoval samostatně a že jsem řádně uvedl a citoval všechny použité prameny a literaturu.

Současně prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 26. 2. 2013.

Pavel Amler

Obsah

Úvod	5
1. Kolektivní správa práv autorských a práv souvisejících s právem autorským	7
1.1. Základní vymezení	7
1.2. Právní úprava ČR	8
1.3. Účel kolektivní správy	9
1.4. Kolektivní správce v ČR	10
1.5. Oprávnění k výkonu kolektivní správy	11
1.6. Následný dohled	12
2. Činnost kolektivního správce	14
2.1. Hromadné a kolektivní smlouvy	18
2.2. Výnosy	19
3. Předmět kolektivní správy	22
3.1. Povinná kolektivní správa práv	24
3.2. Rozšířená kolektivní správa práv	26
3.3. Kolektivní správa práv smluvní	28
4. Hospodářská soutěž a kolektivní správa	29
4.1. Právní úprava	29
4.2. Monopolní postavení	30
5. Jednotlivá subjekty oprávněné k výkonu kolektivní správy	32
5.1. DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura	32
5.2. INTERGRAM, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů	33
5.3. GESTOR - ochranný svaz autorský	34
5.4. Ochranná asociace zvukařů – autorů	35
5.5. Ochranná organizace autorská – Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl	36
5.6. OSA - Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním	37
6. Připravovaná novelizace autorského zákona	38
7. Mezinárodní aspekt kolektivní správy	40
8. Kolektivní správa autorských práv v EU	40
8.1. Cesta k jednotné úpravě	40
8.2. Kolektivní správa v EU a soutěžní právo	44

8.3. Přeshraniční udělování online licencí.....	48
8.4. Návrh směrnice o kolektivní správě.....	52
Závěr.....	58
Seznam použitých zkratk 60	60
Seznam použité či zohledněné literatury a pramenů.....	61
Příloha č.1 - Směrnice Evropského Parlamentu a Komise.....	70
Abstrakt - Kolektivní správa práv autorských a práv souvisejících s právem autorským.....	72
Abstract - Collective administration of copyright and neighbouring and relating rights.....	74

Úvod

V souvislosti s dnešním náhlým rozvojem a masovým rozšiřováním technologických prostředků umožňujících nové a inovativní způsoby přístupu k autorským dílům, a zejména jejich online užití, nabývá na významu otázka autorských práv, jejich ochrany a tedy i jejich správy.

Toto online užití, jež již z principu nerespektuje hranice a působnost národních právních úprav, klade stále vyšší nároky na kolektivní správce a ukazuje, že pojetí kolektivní správy, limitované současnou právní úpravou, vyžaduje nový a odlišný přístup oproštěný právě od této teritoriální koncepce v autorském právu dosud aplikované.

Téma kolektivní správy práv autorských a práv souvisejících s právem autorským je tedy tématem velmi aktuálním, zvláště s přihlédnutím k očekávanému dalšímu prudkému rozvoji a s tím souvisejícím ekonomickým dopadem tohoto segmentu.

Ačkoliv je laickou veřejností institut kolektivní správy vnímán obvykle negativně, jedná se veskrze o institut účelný, jehož pomocí jsou naplňovány jak oprávněné zájmy autorů, tak zájmy uživatelů, kterým je jeho prostřednictvím umožněno autorská díla užívat v souladu se zákonem.

Cílem této diplomové práce je osvětlit výše zmíněné a poskytnout stručný přehled o kolektivní správě, její úpravě, fungování a v dnešní době neopomenutelnému vlivu evropského práva.

Práce je členěna do osmi kapitol, z nichž každá se věnuje určitému aspektu tématu kolektivní správy práv autorských a práv souvisejících s právem autorským.

Kapitola první je věnována základnímu vymezení a pojmu kolektivní správy, jejímu zakotvení a úpravě v českém právním řádu. Dále je nastíněn účel a účelnost institutu kolektivní správy, podmínky kladené na osobu kolektivního správce a způsob udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy a nakonec také průběh a možnosti dohledu nad ním.

Kapitola druhá se zabývá především činností kolektivního správce, jejím obsahem, podmínkami a vyplývajícími vztahy. Dále jsou rozebrány hromadné a kolektivní smlouvy a také nakládání s výnosy z kolektivní správy, což jsou z pohledu uživatele a nositele práv činnosti kolektivního správce nejvýznamnější.

Kapitola třetí obsahuje popis předmětu kolektivní správy a charakterizuje režimy, v nichž jsou jednotlivá předmětná práva spravována.

Kapitola čtvrtá se týká vztahu kolektivní správy a hospodářské soutěže, konkrétně její právní úpravě a monopolnímu postavení kolektivních správců v českém tržním prostředí.

Kapitola pátá přináší přehled jednotlivých kolektivních správců oprávněných k výkonu kolektivní správy v České republice a jejich stručnou charakteristiku.

Kapitola šestá se zabývá novelizací autorského zákona připravovanou za účelem souladu s unijním právem.

Kapitola sedmá je velice stručným shrnutím mezinárodní úpravy autorského práva a potažmo kolektivní správy.

Kapitola osmá se zabývá vývojem společné unijní úpravy, jejími soutěžně právními hledisky, aktuální problematikou přeshraničního udělování licencí a nakonec návrhem směrnice o kolektivní správě, která by svým přijetím zavedla jednotný právní rámec pro státy EU a významně usnadnila vytvoření jednotného trhu v této oblasti.

Tato práce je vypracována k právnímu stavu v únoru 2013.

1. Kolektivní správa práv autorských a práv souvisejících s právem autorským

1.1. Základní vymezení

Autorský zákon¹ definuje kolektivní správu práv² jako zastupování většího počtu osob, souhrnně nazývanými nositeli práv, kterým přísluší majetkové právo autorské nebo majetkové právo související s právem autorským³, zákonné oprávnění k výkonu majetkových práv k dílu⁴ či ze smlouvy výhradní oprávnění k výkonu práva kolektivně spravovaného⁵. A to ku jejich prospěchu a za účelem⁶ kolektivního uplatňování a ochrany těchto práv a současně umožnění zpřístupňování předmětů těchto práv veřejnosti.

Institut kolektivní správy zahrnuje pojmově pouze práva majetková, osobnostní práva autora a výkonných umělců jsou z ní tedy vyloučena.

Funkčně lze kolektivní správu vymezit jako zajištění správy majetkových autorských práv a jiných majetkových práv uzavíráním licenčních smluv o užití příslušného díla a vybíráním autorských odměn, k čemuž autor nebo jiný nositel práv pověřuje subjekt vykonávající kolektivní správu - kolektivního správce.

Vykonávané zastoupení je přitom nepřímé, podobné komisionářskému vztahu - kolektivní správce jedná svým jménem na účet zastoupeného nositele práv^{7 8}. Nenabývá tak majetková práva ani licence k užití těchto děl a stává se pouze správcem práva náležejícího majiteli tohoto práva.

Negativně pak legislativa⁹ kolektivní správu vymezuje činnostmi, které jí nejsou. Jedná se o zprostředkování uzavření licenční nebo jiné smlouvy¹⁰ a příležitostné či krátkodobé zastupování jiných než povinně kolektivně spravovaných práv. Kolektivní

---

¹ Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), dále autorský zákon.

² Viz § 95, odst. 2 autorského zákona.

³ Jehož majitelem se rozumí originární nabyvatel majetkového práva (tedy autor, výkonný umělec a výrobce zvukového nebo zvukově obrazového záznamu), dále převodní nabyvatel majetkového práva, dědic majetkového práva, další právní nástupci a případně také stát u odúmrti.

⁴ Dle §58 – tedy zaměstnavatelé k tzv. zaměstnaneckým dílům, objednatelé databází a kartografických děl a osoby, z jejichž podnětu a pod jejichž vedením je dílo vytvářeno a uváděno na veřejnost u kolektivních děl.

⁵ A to pro celou dobu trvání majetkových práv a alespoň pro území České republiky s právem poskytnout podlicenci – tedy oprávnění široké a silné, v pozici srovnatelné s právem majitele.

⁶ Viz § 95, odst. 1 autorského zákona.

⁷ Dle § 97, odst. 3 a § 100, odst. 2 autorského zákona.

⁸ V případě soudního vymáhání nároků nositelů práv je pak účastníkem řízení přímo kolektivní správce, který tyto nároky vymáhá vlastním jménem - nejedná se o procesního zástupce.

⁹ Konkrétně § 95, odst. 3 autorského zákona.

¹⁰ Uzavírané uměleckými a castingovými agenturami.

správou dále nejsou ani jiné organizační, právní, ekonomické či jiné služby poskytované nositelům práv. Není ovšem vyloučené, aby tuto činnost kolektivní správce vykonával jako činnost vedlejší.

Vedle kolektivní správy existuje správa individuální, při které každý z majitelů autorského nebo souvisejícího práva vykonává své právo samostatně, na základě smluvní autonomie a prostřednictvím soukromoprávního vztahu přímo s uživateli.¹¹ Individuálně spravovat lze všechna práva, krom práv zákonem¹² stanovených za povinně kolektivně spravovaná. Dále ji lze, při splnění zákonných předpokladů, vykonávat i k právům spadajících do tzv. rozšířené kolektivní správy.¹³

1.2. Právní úprava ČR

Základní hmotněprávní úpravu kolektivní správy práv tvoří v českém právu Hlava IV.- „Kolektivní správa práv“ autorského zákona.

Lze pozorovat, že v této části autorského zákona došlo k prosazení veřejných zájmu¹⁴ a není tak výjimkou, že normy v ní obsažené mají kogentní charakter. Příkladem jsou vše zmíněná práva povinně kolektivně spravovaná¹⁵, jejichž podstata se rozchází se soukromoprávní zásadou smluvní volnosti, a dále například ustanovení týkající se vyloučení dohod o sdružení nositelů práv v osobě kolektivního správce z režimu zakázaných dohod narušujících hospodářskou soutěž¹⁶.

Subsidiárním pramenem kolektivní správy je občanský zákoník¹⁷, jakožto obecný zákon ve vztahu k autorskému zákonu¹⁸.

Ve spojitosti se správním řízením o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy vedeným Ministerstvem kultury¹⁹ se podpůrně použije správní řád²⁰ a odpovídající procesní norma - soudní řád správní²¹.

---

¹¹ TELEČ, Ivo; TŮMA, Pavel. Autorský zákon: Komentář. Praha: C.H.Beck, 2007. se 747.

¹² Dle §96, odst. 1 autorského zákona.

¹³ Viz §101, odst. 9 autorského zákona.

¹⁴ Tímto zájmem je šíření tvůrčích a jiných nehmotných plodů a potažmo kulturní účel kolektivní správy. Zjevně projevený v tzv. publicizaci autorského práva a práv souvisejících s autorským právem dle § 95, odst. 2.

¹⁵ Viz §96 autorského zákona.

¹⁶ §97 odst. 8 a navazující § 101 odst. 2 autorského zákona.

¹⁷ Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.

¹⁸ §1 odst. 2 občanského zákoníku: „Občanský zákoník upravuje majetkové vztahy fyzických a právnických osob, majetkové vztahy mezi těmito osobami a státem, jakož i vztahy vyplývající z práva na ochranu osob, pokud tyto občanskoprávní vztahy neupravují jiné zákony.“; § 1 odst. 3: „Právní vztahy vznikající z výsledků duševní tvořivé činnosti upravují zvláštní zákony.“

¹⁹ Dle §98 odst. 9 autorského zákona.

Dalším pramenem právní úpravy kolektivní správy je vyhláška č. 488/2006 Sb.²², která je prováděcím předpisem v autorském zákoně zakotvené problematiky náhradních odměn.

Co se týče výše odměn, je právním pramenem i zákon č. 526/1990 Sb., o cenách.

1.3. Účel kolektivní správy

Jak již bylo výše zmíněno, účel kolektivní správy je definován literou zákona jako kolektivní ochrana a uplatňování majetkových práv autorských a majetkových práv souvisejících s právem autorským a dále umožnění zpřístupňování předmětů těchto práv veřejnosti.

V takto vymezeném rámci lze kolektivního správce spatřovat jako prostředníka mezi zájmy nositelů práv a potencialních uživatelů tohoto práva. Těmito zájmy jsou pro nositele práv trvalé a pravidelné hospodářské zhodnocování držení práv, jež za tímto účelem svěřují do fiduciární správy kolektivního správce, pro uživatele pak jejich zpřístupnění co nejširší veřejnosti²³.

Zákonem stanovenou a neopomenutelnou úlohou kolektivního správce, stojícího mezi těmito zájmy, je pečovat o naplňování obecného kulturního účelu kolektivní správy, což znamená šíření „*těch tvůrčích a jiných nehmotných plodů mezi veřejností, na které právní řád klade zvýšený důraz tím, že jim poskytuje zákonnou ochranu absolutní právní povahy*“ tak, aby mohly být zájmy obou stran ekonomicky a funkčně naplněny v souladu s dobrými mravy²⁴.

Jako významný argument pro účelnost kolektivní správy je většinou autorů odborné literatury uváděna její hospodářská efektivita v porovnání s individuální správou práv.

Náklady samostatného výkonu majetkových práv autorských by totiž u většiny autorů přesáhly jejich výnosy a většina uživatelů by nebyla schopna získat licence k užití děl.

Jednotlivá díla nejsou pro některé uživatele, zejména pro ty největší a tedy hospodářsky nejsilnější, natolik zajímavá jako jejich soubory spravované kolektivním správcem.

---

²⁰ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

²¹ Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

²² Vyhláška č. 488/2006 Sb., kterou se stanoví typy přístrojů k zhotovování rozmnoženin, typy nenahraných nosičů záznamů a výše paušálních odměn.

²³ Rozuměj za co nejnižší cenu.

²⁴ Telec, I.: Kontrakční povinnost ochranné organizace a její soutěžněprávní a další důsledky (I). Bulletin advokacie, 1998, č. 9, s. 48 – 53.

Vytvořením souborné databáze zastupovaných majetkových práv autorských se také překonávají vysoké fixní náklady, nutně vynaložené před začátkem jejich výkonu. Tyto náklady, rozprostřené na větší množství subjektů, jsou každým dalším zastupovaným předmětem ochrany nižší, a pro kolektivního správce je tak možné vytvořit trh, kde výnosy převažují náklady nutně vynaložené k provedení samotné transakce mezi ním a uživatelem.

Z velkého množství zastupovaných děl profituje i uživatel, který prostřednictvím kolektivní či hromadné smlouvy získává svolení k užití celého repertoáru kolektivního správce. Odpadá tak vyhledávání každého jednotlivého nositele práv, vyjednávání a uzavírání licenčních smluv, což by nepoměrným způsobem uživatele zatížilo, zvýšilo mezní náklady k získání svolení k užití, a způsobilo by pokles celkového množství užití předmětů ochrany a v důsledku i příjmy nositelů práv.

1.4. Kolektivní správce v ČR

Kolektivním správcem je dle autorského zákona²⁵ ten, kdo získal oprávnění k výkonu kolektivní správy. Kolektivní správci si i přes povinnost získat toto veřejnoprávní oprávnění, jehož podmínky a procedura k získání jsou zmíněny níže, zachovávají soukromoprávní povahu a jsou soukromými právníckými osobami, nikoli orgány veřejné správy²⁶.

Kolektivním správcem může být, v souladu se zákonem²⁷, pouze bezúhonná²⁸ právnícká osoba, která přímo²⁹ či nepřímo³⁰ sdružuje nositele práv, jež zastupuje při výkonu kolektivní správy.

Forma této právnícké osoby není stanovena, teoreticky by se tedy mohlo jednat například o společnost s ručením omezeným, akciové společnosti či družstva³¹, prakticky však v ČR působí šest kolektivních správců, jejichž výlučnou právní formou je občanské sdružení³².

---

²⁵ Viz §97, odst. 1 autorského zákona.

²⁶ TELEČ, I.; TŮMA, P. Autorský zákon: komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 746.

²⁷ §97, odst. 2 autorského zákona.

²⁸ Za bezúhonnou se pro účely tohoto zákona nepovažuje právnícká osoba, která byla odsouzena pro úmyslný trestný čin související s činnostmi kolektivního správce anebo činnostmi podobné povahy, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena.

²⁹ Přímým sdružováním se rozumí členství v právnícké osobě obvykle vázané na určité časové a finanční limity, které mohou vyplývat ze zakladatelského dokumentu, stanov nebo vnitřních předpisů právnícké osoby.

³⁰ Prostřednictvím třetí osoby či jinou prokazatelnou vazbu k právnícké osobě než je členství.

³¹ Dále by se mohlo jednat o právnícké osoby založené podle cizího právního řádu, pokud by splňovaly veškeré podmínky stanovené autorským zákonem pro kolektivní správce.

³² Vznikajících na základě §6 odst. 1 a §7 odst. 1 zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů.

1.5. Oprávnění k výkonu kolektivní správy

O udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy rozhoduje Ministerstvo kultury na základě písemné žádosti^{33 34}. Následné řízení se řídí správním řádem³⁵, pokud autorský zákon nestanoví jinak, a je pro něj stanovena lhůta 90 dnů ode dne podání³⁶.

Odborná literatura³⁷ uvádí, že povahově je toto oprávnění nejbližší koncesi, jedná se totiž o veřejnoprávní oprávnění k výkonu činnosti soukromoprávní povahy a nikoliv zmocnění k výkonu veřejné správy. A dále, že při splnění zákonných podmínek existuje na jeho udělení právní nárok³⁸. Následné rozhodnutí, o udělení či neudělení oprávnění, je přezkoumatelné ve správním soudnictví, konkrétně v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu^{39 40}.

První z podmínek nutných k udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy kladených na žadatele autorským zákonem je splnění obsahových náležitostí žádosti a jejích příloh⁴¹.

Žádost musí obsahovat⁴² identifikační údaje kolektivního správce, a pro budoucí výkon mnohem podstatnější vymezení práv, která mají být kolektivně spravována, a také předmětů těchto práv respektive druhů děl, která zamýšlí kolektivně spravovat. Pomocí uvedených předmětů ochrany a k němu spravovaných majetkových práv definuje kolektivní správce zamýšlený obor svojí správy.

Nejdůležitějšími z příloh žádosti jsou vzorový návrh smlouvy o zastupování⁴³, pro případ žádosti o udělení oprávnění zahrnující i zastoupení nositelů práv dobrovolně kolektivně spravovaných; návrh rozúčtovacího řádu⁴⁴, obsahující způsob rozdělování a

---

³³ §98, odst. 1 autorského zákona.

³⁴ S jedinou výjimkou, kdy Ministerstvo zahajuje správní řízení o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy z moci úřední, tedy bez žádosti - ustanovení §106, odst. 7, obsažené v přechodných ustanoveních autorského zákona, se týká uvedení do souladu oprávnění k výkonu hromadné správy udělených před platností a účinností současného autorského zákona se současnou právní úpravou ve smyslu vydání nových oprávnění. Nutno podotknout, že Ministerstvo v aplikaci tohoto ustanovení v minulosti chybovalo a vydalo oprávnění podle autorského zákona nikoli z moci úřední, nýbrž na základě žádostí jednotlivých kolektivních správců, což vedlo k nálezů Ústavního soudu ze dne 27. března 2003 sp. zn. IV. ÚS 690/01, jenž konstatoval, že tento postup byl v rozporu se zákonem.

³⁵ §98, odst. 9 autorského zákona.

³⁶ Sankce pro nedodržení této lhůty není §96, odst. 5 autorského zákona stanovena

³⁷ TELEČ, I.; TŮMA, P. Autorský zákon: komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 777.

³⁸ §98, odst. 6 autorského zákona: „*Ministerstvo udělí oprávnění žadateli, ...*“

³⁹ Dle §65 a následujících zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního

⁴⁰ TELEČ, I.; TŮMA, P. Autorský zákon: komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 712.

⁴¹ §98, odst. 6, písm. a) autorského zákona.

⁴² §98, odst. 2, písm. a), b), c) autorského zákona.

⁴³ §98, odst. 3, písm. b) autorského zákona.

⁴⁴ §98, odst. 3, písm. c) autorského zákona.

pravidla pro výplatu vybraných odměn; jmenný seznam nositelů práv⁴⁵, kteří projeví zájem o kolektivní správu svých práv tímto žadatelem či seznam členů žadatele⁴⁶, kteří jsou nositeli práv; odhad předpokládané výnosnosti kolektivně spravovaných práv a nákladů na výkon kolektivní správy⁴⁷, který má dokládat finanční účelnost kolektivní správy; návrh výše odměn⁴⁸ požadovaných po užitelích předmětů ochrany pro jednotlivé způsoby užití předmětů ochrany.

Dalšími nezbytně nutnými podmínkami⁴⁹ pro udělení oprávnění jsou účelnost⁵⁰, kterou Nejvyšší správní soud⁵¹ vidí „*tam, kde je pro nositele práv nemožné nebo velmi obtížné kontrolovat užití děl (či jiných předmětů ochrany) a uplatňovat individuálně právo na odměnu za udělení licence k užití a kde je na druhé straně i pro zájemce o díla (či o jiné předměty ochrany) obdobně obtížné získávat příslušné licence k jejich užití od jednotlivých nositelů práv.*“ a splnění předpokladů pro zajištění řádného výkonu kolektivní správy⁵².

Poslední podmínkou⁵³ pro udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy je existence situace, za které „*pro výkon téhož práva ve vztahu k témuž předmětu ochrany, a pokud jde o díla, pro výkon téhož práva k témuž druhu díla, nemá oprávnění jiná osoba,*...“⁵⁴

V případě, že by byla kolektivní správa vykonávána bez udělení tohoto oprávnění, nejednalo by se vůbec o výkon kolektivní správy. Autorský zákon pro takový neoprávněný výkon neukládá žádné sankce, avšak pokud by taková činnost byla vykonávána soustavně, samostatně, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku, mohla by být považována za neoprávněné podnikání dle předpisů o živnostenském podnikání a dále může porušovat předpisy na ochranu hospodářské soutěže či předpisy trestního práva⁵⁵.

1.6. Následný dohled

Ministerstvo kultury je příslušným správním orgánem, který vykonává dohled⁵⁶ nad kolektivními správci práv ve věci plnění podmínek předepsaných kolektivnímu správci v

⁴⁵ §98, odst. 3, písm. d) autorského zákona.

⁴⁶ §98, odst. 3, písm. e) autorského zákona.

⁴⁷ §98, odst. 3, písm. f) autorského zákona.

⁴⁸ §98, odst. 3, písm. g) autorského zákona.

⁴⁹ Splnění obou je Ministerstvem kultury posouzeno v rámci správního uvážení.

⁵⁰ §98, odst. 6, písm. b) autorského zákona.

⁵¹ Dle rozsudku NSS č. j. 9 Ca 224/2005 – 131.

⁵² §98, odst. 6, písm. d) autorského zákona.

⁵³ Kterou autorský zákon zároveň zavádí zákonný monopol již existujících kolektivních správců.

⁵⁴ §98, odst. 6, písm. c) autorského zákona.

⁵⁵ TELEČ, I.; TŮMA, P. Autorský zákon: komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 690.

⁵⁶ §103, odst. 1 autorského zákona.

rámci uděleného oprávnění a dalších podmínek předepsaných zákonem pro výkon činnosti kolektivní správy.

V souvislosti s tímto dohledem jsou kolektivní správci povinni poskytovat v přiměřené lhůtě stanovené Ministerstvem pravdivé a úplné informace⁵⁷, stejně jako odpovídající součinnost⁵⁸.

Pokud kolektivní správci neplní svou informační povinnost⁵⁹ či povinnost poskytnout při výkonu dohledu součinnost je Ministerstvo kultury oprávněno uložit pořádkovou pokutu⁶⁰, a to i opakovaně⁶¹, nesplnil-li povinnost ani v dodatečně stanovené lhůtě.

V případě, že Ministerstvo kultury při výkonu dohledu zjistí závady v dodržování autorským zákona je oprávněno ukládat povinnosti k jejich nápravě a stanovit k jejich splnění přiměřenou lhůtu⁶². Pokud kolektivní správce uloženou povinnost ve stanovené lhůtě nesplní, může mu Ministerstvo kultury uložit donucovací pokutu⁶³ a to i opakovaně⁶⁴.

Zjistí-li ministerstvo porušení jiné povinností kolektivního správce vyplývající pro něj z autorského zákona, může uložit kolektivnímu správci pokutu až do výše 500 000 Kč a to i opakovaně. Při stanovení její výše přihlédne k závažnosti porušení povinnosti a ke způsobenému následku⁶⁵.

Pokuty vybírané Ministerstvem kultury v souvislosti s dohledem jsou příjmem Státního fondu kultury České republiky a jejich použití je účelově vázáno.

Jestliže kolektivní správce porušuje povinnosti uložené mu autorským zákonem a nezjedná nápravu ani ve stanovené lhůtě, může mu ministerstvo oprávnění odejmout⁶⁶.

---

⁵⁷ §103, odst. 2, písm. a), b), c) autorského zákona.

⁵⁸ §103, odst. 3 autorského zákona.

⁵⁹ Krom informační povinnosti související čistě s činností dohledu existuje informační povinnost obecná, vymezená především, § 100, odst. 1 autorského zákona. Na jejím základě je kolektivní správce povinen zveřejňovat řádnou účetní závěrku a zprávu auditora k ní a také informovat ministerstvo o změnách údajů v žádosti o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy. Dále sem patří také povinnost informovat Ministerstvo kultury o ukončených soudních a správních řízeních vedených s kolektivními správci a umožnit přístup k některým dokumentům, o které Ministerstvo kultury kolektivní správce požádá. Kolektivní správce je také na základě žádosti povinen informovat, zda vykonává kolektivní správu k určitému předmětu ochrany a vydat o tom písemné potvrzení, a dále zveřejňovat seznam návrhů odměn za užití předmětu ochrany.

⁶⁰ Až do výše 50 000 Kč dle §103, odst. 6 autorského zákona.

⁶¹ Dle §103, odst. 6 autorského zákona úhrn takto uložených pořádkových pokut nesmí přesáhnout částku 200 000 Kč dle.

⁶² §103, odst. 2, písm. d) autorského zákona.

⁶³ Až do výše 100 000 Kč dle §103, odst. 5 autorského zákona.

⁶⁴ Dle §103, odst. 5 autorského zákona úhrn takto uložených donucovacích pokut nesmí převyšovat 500 000 Kč.

⁶⁵ §103, odst. 7 autorského zákona.

⁶⁶ §99, odst. 2 autorského zákona.

Takové rozhodnutí dosud nepadlo⁶⁷, pravděpodobně by k němu bylo přikročeno až při průkazném, významném a dlouhodobém porušování zákonných povinností kolektivního správce zejména vůči nositelům práv či uživatelům předmětů ochrany. Možnost odnětí oprávnění tak plní, krom zjevné sankční, především funkci prevenční.

Autorský zákon dále stanoví, kdy Ministerstvo kultury odejmout oprávnění musí⁶⁸. Zaprvé je to v případě, kdy Ministerstvo kultury zjistí, že žadatel již v době udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy nesplňoval nutné předpoklady nebo je v době udělení splňoval, ale splňovat přestal, a zároveň nedošlo k nápravě v stanovené lhůtě nebo takovou nápravu zjednat nelze. Zadruhé Ministerstvo oprávnění odejme, jestliže o to kolektivní správce požádá⁶⁹.

Obecně je tedy institut odnětí oprávnění krajním opatření, které nastoupí až po vyčerpání všech ostatních možností, které Ministerstvo kultury v rámci své dohledové pravomoci má.

Dohledem Ministerstva kultury není nikterak dotčen dozor Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže podle zákona o ochraně hospodářské soutěže⁷⁰.

2. Činnost kolektivního správce

Autorský zákon⁷¹ vymezuje vztahy kolektivního správce k zastupovaným nositelům práv a k uživatelům předmětů ochrany při správě práv vyjmenováním některých kogentních povinností kolektivních správců k nositelům práv, vedle kterých rozlišuje i povinnosti uživatelů předmětů ochrany spravovaných kolektivním správcem ve vztahu ke kolektivnímu správci.

Tyto povinnosti vyplývají z charakteru institutu kolektivní správy a do značné míry definují i obsah činnosti kolektivního správce.

---

⁶⁷ V době krátce po udělení oprávnění vedlo Ministerstvo kultury řízení o odnětí jeho části s kolektivním správcem OAZA (pouze pro zvukovou oblast). Důvodem zahájení tohoto řízení byla zejména skutečnost, že OAZA požadovala dle názoru ministerstva po uživatelích děl nepřiměřeně vysoké odměny vzhledem k počtu nositelů práv, které zastupuje, resp. kterým vybrané odměny reálně rozděluje. Řízení bylo nakonec zastaveno bez rozhodnutí ve věci samé vzhledem k nejednoznačnému vyznění znaleckých posudků.

⁶⁸ §99, odst. 1, písm. a) a b) autorského zákona.

⁶⁹ S ohledem na oprávněné zájmy nositelů práv je v souladu s §99, odst. 4 autorského zákona výkon kolektivní správy v takovém případě ukončen v poslední den kalendářního roku, ve kterém uplyne 6 měsíců ode dne doručení žádosti o odejmutí oprávnění ministerstvu.

⁷⁰ §103, odst. 10 autorského zákona.

⁷¹ Zejména §100 autorského zákona.

Obsah činnosti kolektivního správce se může v jednotlivých případech lišit, za nezbytně zahrnuté a charakteristické lze však označit uzavírání smluv o zastupování s nositeli práv; vedení evidence a registrace zastupovaných předmětů ochrany; uzavírání licenčních smluv s uživateli⁷², skrz které je udělováno svolení daný předmět ochrany užit konkrétním způsobem; uzavírání kolektivních a hromadných smluv s uživateli; monitoring a evidence užití děl; inkasování odměn za užití předmětů ochrany a jiných příjmů; domáhání se nároků z porušení a opatření na ochranu svěřených práv; a rozdělení a distribuce odměn nositelům práv⁷³.

Uzavíráním licenčních smluv s uživateli⁷⁴, skrz které je udělováno svolení daný předmět ochrany užit konkrétním způsobem, je autorským zákonem⁷⁵ kolektivní správce povinován – hovoříme o tzv. zákonné kontraktační povinnosti⁷⁶. Tato povinnost chrání uživatele před možným zneužitím monopolního postavení kolektivního správce a zároveň zajišťuje veřejný zájem státu na zpřístupňování nehmotných statků chráněných autorským zákonem. Kolektivní správce však nesmí uzavřít takovou smlouvu, jejíž uzavření by bylo v rozporu s oprávněnými společnými zájmy zastupovaných nositelů práv nebo kterou by mělo být poskytnuto oprávnění k jednotlivě určenému předmětu ochrany, což je v rozporu s oprávněnými zájmy nositele práv k takovému předmětu ochrany. Dále má možnost odmítnut uzavření smlouvy s právnickou osobou, která sdružuje pouze zanedbatelný počet uživatelů⁷⁷.

Zásadou, kterou je kolektivní správce povinen uplatnit u všech povinností vyplývajících mu z výkonu kolektivní správy, je jednat při výkonu činností v rámci kolektivní správy s péčí řádného hospodáře⁷⁸, odborně a v rozsahu uděleného oprávnění⁷⁹.

S výše zmíněnou zásadou pak souvisí i ochrana svěřených práv⁸⁰ před neoprávněným zásahem. Výkon některých z prostředků této ochrany je v případě kolektivně spravovaných

---

⁷² Či s osobami oprávněnými hájit zájmy v nich sdružených uživatelů.

⁷³ Zejména §100 autorského zákona.

⁷⁴ Nebo s osobami oprávněnými hájit zájmy v nich sdružených uživatelů, nebo s osobami oprávněnými zastupovat zájmy uživatelů podle zvláštního právního předpisu, kteří užívají předměty ochrany týmž nebo podobným způsobem, nebo s osobami povinnými platit odměny podle tohoto zákona.

⁷⁵ Viz §100, odst. 1 písm. h) autorského zákona.

⁷⁶ Ve věci podmínek omezení kontrakční povinnosti kolektivního správce se vyjádřil i Nejvyšší soud v rozhodnutí 5Tdo 156/2005 ze dne 12. dubna 2005: „...kontraktační povinnost příslušného kolektivního správce je obecně...omezena zejména tím, že tyto smlouvy musí být uzavírány kolektivním správcem „s péčí řádného hospodáře, odborně a v rozsahu uděleného oprávnění“ a také „za přiměřených a rovných podmínek“...“.

⁷⁷ TELEČ, I.; TŮMA, P. Autorský zákon: komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 734.

⁷⁸ Zásada založena na principu co nejnižších nákladů a vyvážení vynaložených nákladů přínosem pro nositele práv.

⁷⁹ §100 autorského zákona.

⁸⁰ Krom níže zmíněného existuje i ochrana poskytovaná §270 zákona č. 40/2009 trestního zákoníku a oblast správních deliktů rozvedená v Hlavě VI autorského zákona.

práv svěřen autorským zákonem⁸¹ výhradně do rukou kolektivního správce. Jedná se zejména o tyto nároky: zdržovací nárok⁸²; nárok na poskytnutí informací⁸³; odstraňovací nárok⁸⁴; nárok na uveřejnění rozsudku v případě úspěšného uplatnění jiného nároku u soudu⁸⁵; nárok na náhradu škody a nárok na vydání bezdůvodného obohacení⁸⁶.

Autorský zákon⁸⁷ dále výslovně zakotvuje právo kolektivního správce požadovat od celních orgánů a od orgánů vykonávajících státní statistickou službu informace o obsahu a rozsahu dovozu nebo přijetí, vývozu nebo odeslání zboží, které je rozmnoženinou díla nebo zvukovým, zvukově obrazovým či jiným záznamem, případně které má sloužit jako nosič k pořízení takové rozmnoženiny, je přístrojem k zhotovení zvukových nebo zvukově obrazových, popřípadě jiných záznamů nebo tiskové rozmnoženiny, případně pomůckou k odstranění k vyřazení z provozu nebo omezení funkčnosti technických zařízení nebo jiných prostředků k ochraně práv. Ke zjištění údajů rozhodných pro uplatnění svých práv a ke zjištění, zda dovoz zboží k užití na území České republiky je oprávněný podle autorského zákona, je kolektivní správce oprávněn i nahlížet do celních dokumentů. Autorský zákon⁸⁸ dále stanovuje oznamovací povinnost celnímu úřadu vůči kolektivnímu správci o zajištění věci, u které má podezření, že její držitel neoprávněně zasahuje do autorských práv.

---

⁸¹ §41 autorského zákona.

⁸² Zdržovací nárok stanovený §40, odst. 1, písm. b) autorského zákona zahrnuje především právo na to, aby ohrožení autorského práva, včetně hrozícího opakování, bylo zakázáno a aby byl zakázán neoprávněný zásah do autorského práva, zejména zákaz neoprávněné výroby, odbytu, dovozu nebo vývozu originálu nebo rozmnoženiny, či napodobeniny díla, neoprávněné sdělování díla veřejnosti, jeho neoprávněná propagace, inzerce a reklama.

⁸³ Právo na poskytnutí informací stanovené §40, odst. 1, písm. c) autorského zákona zahrnuje zejména právo na sdělení údajů o způsobu a rozsahu neoprávněného užití, o původu neoprávněně zhotovené rozmnoženiny či napodobeniny díla, o její ceně, o ceně služby, která s neoprávněným užitím souvisí, a o osobách, které se neoprávněného zhotovení, nebo popř. neoprávněného rozšiřování účastní.

⁸⁴ Odstraňovací nárok stanovený §40, odst. 1, písm. d) autorského zákona zahrnuje zejména právo domáhat se stažení neoprávněně zhotovené rozmnoženiny či napodobeniny díla a zničení takové neoprávněně zhotovené rozmnoženiny či napodobeniny díla. Totéž platí pro pomůcky zamýšlené k odstranění, vyřazení z provozu nebo omezení funkčnosti technických zařízení či jiných prostředků k ochraně práv, např. různá dekódovací zařízení, prostředky k odstranění mechanismu kontrolní rozmnoženiny aj.

⁸⁵ Uplatnění nároku na uveřejnění rozsudku stanoveného §40, odst. 3 autorského zákona zůstává zachováno i autorovi a zahrnuje právo na „*uveřejnění rozsudku na náklady účastníka, který ve sporu neuspěl, a podle okolností určit i rozsah, formu a způsob uveřejnění.*“

⁸⁶ Pro toto právo, stanovené §40, odst. 4 autorského zákona, platí obecné občanskoprávní předpisy, tj. §415 a následující a §541 a následující občanského zákoníku. Zvláštností autorského práva je, že místo skutečně ušlého zisku se lze domáhat náhrady ušlého zisku ve výši odměny, která by byla obvyklá za získání takové licence v době neoprávněného nakládání dílem, a že výše bezdůvodného obohacení na straně toho, kdo neoprávněně nakládal s dílem bez potřebné licence, se určuje jako dvojnásobek odměny, která by jinak byla za získání odpovídající licence v době neoprávněného nakládání s dílem obvyklá.

⁸⁷ §42 autorského zákona.

⁸⁸ §42a autorského zákona.

Krom kolektivní správy, dle zákona⁸⁹ vykonávanou kolektivním správcem jako hlavní předmět činnosti, může kolektivní správce uskutečňovat celou řadu aktivit pomocných, finančních, organizačních, právních, agenturních, kulturního a sociálního zájmu apod. Tyto vedlejší činnosti jsou však vykonávány jako podnikání dle obchodního zákoníku.

Oproti tomu kolektivní správa je činností neziskovou a zákon⁹⁰ přímo stanoví, že kolektivní správa není podnikáním. Jako takovou jí tedy nelze vykonávat výdělečně, kolektivní správce má však právo požadovat úhradu služící k náhradě účelně vynaložených nákladů.⁹¹

Další podmínkou je soustavný výkon činnosti kolektivní správy⁹², což vylučuje příležitostné či krátkodobé zastupování nositelů práv⁹³.

Kolektivní správa je vykonávána zásadně osobně. Domácí kolektivní správce však může na základě uzavřené reciproční smlouvy o zastupování pověřit výkonem kolektivní správy „osobu zahraniční, která podle práva jiného státu oprávněně vykonává na území takového státu kolektivní správu pro táž práva, a pokud jde o dílo, i pro týž druh, jde-li o výkon kolektivní správy v takovém státě“⁹⁴.

Dále je možné zastoupení mezi tuzemskými kolektivními správci v případě, kdy smluvně pověřený kolektivní správce může k danému právu vykonávat kolektivní správu pro jiné kolektivní správce účelněji⁹⁵. Taková situace nastává obvykle ve chvíli, kdy je více kolektivních správců oprávněno vybírat odměny za užití stejného druhu, avšak pro rozdílné skupiny nositelů práv. V takovém případě je účelnější a hospodářsky efektivnější výběr celé výše odměn jedním kolektivním správcem a následné rozúčtování kolektivním správcům ostatním. Pokud však není splněna podmínka vyšší účelnosti, je smlouva o výkonu kolektivní správy neplatná pro rozpor se zákonem. Vedle účelného zastoupení existuje také zastoupení v případě, kdy uživatel předmětu ochrany uzavírá licenční smlouvu s více kolektivními správci a požaduje zastoupení pouze jediným kolektivním správcem. Ostatním kolektivním správcům vzniká následně povinnost s určeným kolektivním správcem uzavřít smlouvu o zastoupení. Nakonec existuje i možnost zastoupení kolektivního správce při inkasní činnosti u některých povinně kolektivně spravovaných práv pro všechny autory nebo výkonné umělce.

---

⁸⁹ Dle §97, odst. 4 autorského zákona.

⁹⁰ Dle §97, odst. 3 autorského zákona.

⁹¹ Dle §100, odst. 2 autorského zákona.

⁹² Dle §97, odst. 3 autorského zákona

⁹³ §95, odst. 3 autorského zákona uvádí, že takové příležitostné či krátkodobé zastupování není výkonem kolektivní správy.

⁹⁴ §97, odst. 5, písm. a) autorského zákona.

⁹⁵ §97, odst. 5, písm. b) autorského zákona.

2.1. Hromadné a kolektivní smlouvy

Jedním z nejdůležitějších a nejužívanějších institutů kolektivní správy jsou hromadné a kolektivní smlouvy, v autorském zákonu upravené především v §101.

Hromadná smlouva propůjčuje uživateli oprávnění k užití celého repertoáru zastupovaného kolektivním správcem na sjednanou dobu, pro dané území a zpravidla za paušální autorskou odměnu.

Repertoárem se v tomto případě rozumí nejen předměty ochrany takových nositelů práv, se kterými kolektivní správce uzavřel individuální smlouvy o zastupování, ale i všechny předměty ochrany nositelů práv, kteří jsou zastupováni na základě reciproční smlouvy sjednané se zahraničními subjekty. Množinou děl, obsažených v repertoáru kolektivního správce, se zároveň rozumí i všechny předměty ochrany, které kolektivní správce získá do své správy teprve v budoucnu za trvání hromadné licenční smlouvy.

Ačkoliv jsou hromadné smlouvy pro kolektivní správce i uživatele výhodné tím, že zjednodušují agendu a smluvní administrativu, snižují náklady vynaložené na transakce a ve výsledku tak zvyšují celkové množství užití předmětů ochrany a odměn rozúčtovaných nositelům práv, skýtají v sobě i určitá negativa z hlediska deformace tržní situace. Licenční poplatky vybraný za užití celého repertoáru je rozdělen stejným dílem pro každý užitý předmět ochrany a výsledný podíl z odměny za poskytnutou licenci tak neodráží skutečnou hodnotu konkrétního díla pro uživatele.⁹⁶

Kolektivní licenční smlouvy jsou takové smlouvy, které kolektivní správce uzavírá se sdruženími, jež sdružují větší množství uživatelů předmětů ochrany. Tyto smlouvy jsou uzavírány povinně v případě, že počet uživatelů sdružených ve sdružení není zanedbatelný. Práva a povinnosti z této smlouvy vzniklé nevznikají sdružením, ale přímo jejich jednotlivým členům, a to i v případě, že se jimi stanou až v době následující po uzavření kolektivní licenční smlouvy.

Hromadné i kolektivní smlouvy, uzavírané kolektivním správcem, poskytují licenci k užití předmětu ochrany nevýhradní a kolektivní správce ji tedy může poskytnout neomezenému počtu uživatelů, kteří však nejsou oprávněni ji dále převést. Při jejich uzavírání se použijí obecná ustanovení o autorskoprávní licenční smlouvě, pokud není autorským zákonem stanoveno jinak. Požadována je písemná forma a to pod sankcí neplatnosti.

---

⁹⁶ Tato deformace trhu je však do určité míry vítaná, ať už z hlediska solidarity mezi jednotlivými nositeli práv či naplňování veřejného kulturního zájmu na co nejširším přístupu veřejnosti ke všem autorským dílům, výkonům a zvukovým či zvukově obrazovým záznamům.

Při sjednávání hromadných a kolektivních licenčních smluv mohou uživatelé v jednání s kolektivními správci využít služeb zprostředkovatelů kolektivních a hromadných smluv, kteří jsou za tímto účelem jmenováni Ministerstvem kultury z řad nezávislých odborníků. Ačkoliv je tento institut v §102 autorského zákona upraven poměrně komplexně, v praxi není příliš využíván.

Kolektivní a hromadné smlouvy licenční smlouvy nezřídka zahrnují základní smluvní podmínky výpočtu výše licenční odměny za užití předmětů ochrany, což vzbuzuje otázku možného zneužití dominantní pozice kolektivního správce při uzavírání těchto smluv a rozporu s pravidly na ochranu hospodářské soutěže. ÚOHS opakovaně rozhodl, že samotný výkon kolektivní správy prostřednictvím uzavírání hromadných licenčních smluv nepředstavuje porušení zákazu diskriminace, avšak nedostatečně odůvodněné rozdíly v podmínkách výše ceny, rozsahu oprávnění, či způsobu užití mohou zakládat diskriminační chování⁹⁷.

2.2. Výnosy

Nezastupitelnou a z pohledu nositele práv pravděpodobně nejdůležitější úlohu mají kolektivní správci v procesu ekonomického zhodnocování svěřených práv. Což zahrnuje činnosti, jako jsou stanovování, vybírání a eventuálně i vymáhání odměn od uživatelů předmětů ochrany, stejně jako následné rozúčtování a vyplácení vybraných odměn jednotlivým zastupovaným nositelům práv.

Z titulu zastoupení uzavírá kolektivní správce s uživateli předmětů ochrany licenční smlouvy a vybírá příslušné odměny za jejich užití.

Při sjednávání podmínek licenční smlouvy je kolektivní správce dále povinen pamatovat na zákonné požadavky přiměřenosti a rovnosti uživatelů – podmínky musí být stejné pro všechny uživatele, kteří užívají předměty ochrany shodným nebo podobným způsobem a rozdílné pro ty, kteří užívají předměty ochrany rozdílným způsobem nebo za rozdílných podmínek. Stanovování výše odměn je pak provedeno obvykle na základě návrhu výše odměn⁹⁸.

Souhrn odměn vybraných kolektivním správcem od uživatelů za užití zastupovaných předmětů ochrany se obvykle nazývá inkasem. Způsob rozdělení inkasa mezi jednotlivé

---

⁹⁷ Viz rozhodnutí ÚOHS R003/2005 a S 130/04-4769/06-620.

⁹⁸ Starší terminologií sazebník odměn.

zastoupené subjekty je věcí vnitřní organizace každého kolektivního správce⁹⁹ a probíhá způsobem a na základě pravidel obsažených v rozúčtovacím řádu^{100 101}. Takto stanovená pravidla musí dle autorského zákona vylučovat svévolný postup při rozdělování výnosů a zároveň přihlížet k uplatnění zásady podpory kulturně významných děl a výkonů¹⁰², rozdělení se musí uskutečnit hospodárně a zohlednit oprávněné zájmy nositelů práv.

Velmi zjednodušeně může rozúčtování inkasa probíhat buď adresně, kdy je přiřazen konkrétní vybraný výnos ke konkrétnímu předmětu ochrany, anebo mnohem častěji neadresně, kdy se obvykle bodově ohodnotí jednotlivé užití předměty ochrany a hodnota jednoho bodu představuje podíl na celkově vybraných výnosech.

Nezbytnou podmínkou nenáhodného a spravedlivého rozúčtování je evidence informací o užití jednotlivých předmětů ochrany¹⁰³. Evidence kolektivního správce je nejen nutným předpokladem pro jeho samotnou činnost, ale slouží i pro naplnění zákonných povinností kolektivního správce a to zejména vůči nositelům práv¹⁰⁴, kteří jsou oprávněni ke kontrole správnosti výše jim vyplácených odměn, stejně jako i případných příjmů z bezdůvodného obohacení.

Vedení takové evidence je velmi obtížné, zejména v případě hromadných smluv, kdy uživatel ani nemůže ve chvíli uzavření smlouvy předem vědět, které předměty užije. Proto mají uživatelé předmětů ochrany s uzavřenou hromadnou licenční smlouvou zákonnou povinnost¹⁰⁵ sdělit kolektivnímu správci zpětně potřebné údaje o skutečně užitých předmětech ochrany a to formou tzv. hlášenek.

---

⁹⁹ U některých typů vybraných odměn stanovuje sám autorský zákon v §104 pravidla pro rozdělení výnosu mezi jednotlivé skupiny nositelů práv, tj. autory, výkonné umělce a výrobce zvukových nebo zvukově obrazových záznamů. Činí tak zejména proto, že v těchto případech jsou nositelé práv zastupováni různými kolektivními správci.

¹⁰⁰ §98, odst. 3, písm. c) autorského zákona.

¹⁰¹ Dle §100, odst. 1, písm. j) autorského zákona se krom rozdělení výnosů rozúčtovací řád použije také pro rozdělení příjmů z vydaného bezdůvodného obohacení.

¹⁰² Právě existence této zásady vede k jistému ne zcela rovnému přístupu k jednotlivým zastoupeným autorům (zvýhodnění autorů děl dle komisí jednotlivých kolektivních správců shledaných jako kulturně hodnotných) při rozdělení vybraných výnosů, který by za neexistence ustanovení §98, odst. 3, písm. c) AZ byl nepochybně shledán diskriminačním. V připravované novele autorského zákona by mělo být toto ustanovení vyškrtáno.

¹⁰³ Tato databáze musí obsahovat nejen přehled jednotlivých užití předmětů ochrany, vyčíslení a identifikaci odměn a příjmů z vydaného bezdůvodného obohacení jak vybraných tak požadovaných, údaje o počtu a druhu uzavřených smluv s uživateli předmětů ochrany a to včetně užití předmětů ochrany zahraničních nositelů práv, ale i shromažďovat a identifikovat předměty ochrany, ale i jejich autory, respektive nositele práv včetně dědiců autorů a výkonných umělců a to po dobu trvání jejich majetkových práv, včetně potřebných údajů osobního charakteru nezbytných pro výkon kolektivní správy.

¹⁰⁴ Viz §100, odst. 1, písm. k) autorského zákona.

¹⁰⁵ §101, odst. 1.

V případech, kdy uživatel takovou povinnost nemá¹⁰⁶ nebo kolektivní správce takovou informaci neobdrží, může přistoupit k použití jiných metod. V praxi se jich k evidenci užití předmětů ochrany užívá několik a to metoda úplného seznamu užitých předmětů ochrany, metoda reprezentativního odhadu a metoda náhradní evidence¹⁰⁷.

Dalším nutným předpokladem rozdělení odměn je známost nositele práv kolektivními správci. Neznámým nositelům práv není kolektivní správce povinen vybranou odměnu vyplácet, neboť takové vyplácení by bylo spojeno s neúměrnými náklady na vyhledávání neznámých nositelů práv. Taková činnost by byla rozporu s pravidlem hospodárného výkonu kolektivní správy a není ani pro ostatní zastupované nositele práv, protože zvýšené náklady kolektivního správce snižují výši odměn jim vyplácených.

Kolektivní správce je v některých případech oprávněn vybírat odměny i pro autory zastoupené jinými kolektivními správci¹⁰⁸. Vybrané inkaso se převádí na správce práv zastupující dané autory, který tyto výnosy dále rozděluje jednotlivým nositelům práv na základě svého rozúčtovacího řádu.

Rozúčtování probíhá i do zahraničí a to na základě smluv o vzájemném zastupování mezi kolektivními správci neboli recipročních smluv. Ty evropská judikatura¹⁰⁹ definovala jako smlouvy uzavřené mezi dvěma národními organizacemi kolektivní správy, v nichž si tyto organizace navzájem poskytnou právo udělovat, na jim příslušejícím území, licence pro veškeré užití děl svých členů. Předmětem těchto smluv jsou dále podmínky týkající se zejména úhrady autorských odměn vybíraných pro druhou organizaci na základě zmocnění vystupovat jako její zástupce. Smlouvy v nich určují, že kolektivní správci nebudou diskriminovat předměty ochrany na základě těchto smluv zastoupené, čili že budou uplatňovat ve vztahu k zastupovanému repertoáru smluvní organizace totožný tarif, metody a prostředky výběru a rozúčtování autorských odměn, jako užívají k repertoáru vlastnímu. Reciproční smlouvy se dělí na dva základní typy, které se liší nakládáním s vybranými odměnami. V rámci smluv tzv. typu A se odměny zasílají na účet zastoupeného kolektivního správce, do jehož repertoáru dílo původně patřilo, v režimu smluv typu B jsou veškeré vybrané odměny rozúčtovány mezi vlastní zastupované nositele toho kolektivního správce, který provedl jejich výběr¹¹⁰.

---

¹⁰⁶ Ať již nevyplývá ze zákona či smluvních podmínek.

¹⁰⁷ TELEČ, I.; TŮMA, P. Autorský zákon: komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 733.

¹⁰⁸ §98, odst. 7 autorského zákona.

¹⁰⁹ C-395/87 *Ministere public v Jean-Louis Tournier and joined cases 110/88 a 241/88*.

¹¹⁰ Tento typ smluv je nezdědka kritizován institucemi EU – viz např. European Parliament resolution of 15th January 2004.

Krom výše zmíněných odměn náleží nositeli práva i některé další¹¹¹. V souvislosti s rozmnožováním díla nebo uměleckého výkonu výlučně pro osobní potřebu fyzické osoby či vlastní vnitřní potřebu právnické osoby či podnikající fyzické osoby je to tzv. náhradní odměna, jenž představuje jiné majetkové právo související se základním majetkovým právem užít dílo nebo umělecký výkon¹¹².

Náhradní odměna je odůvodněna jako kompenzace možného snížení hospodářského zisku, a následně i odměn autorů, způsobeného masovým rozmnožováním zveřejněných děl, povahově způsobilých k rozmnožování způsoby uvedenými v autorském zákoně, pro osobní či vlastní vnitřní potřebu a z toho vyplývajícím poklesem zájmu o vyrobené rozmnoženiny děl. Samotné rozmnožování pro osobní či vlastní vnitřní potřebu pak není užití díla či uměleckého výkonu ve smyslu autorského zákona, ale jde o bezesmluvní užití díla či uměleckého výkonu v rámci tzv. volného užití¹¹³.

Povinnost hradit náhradní odměnu¹¹⁴ příslušnému kolektivnímu správci stanovuje autorský zákon¹¹⁵ několika různým osobám. Patří mezi ně výrobci přístrojů k zhotovování rozmnoženin zvukových nebo zvukově obrazových záznamů děl; výrobci přístrojů k zhotovování tiskových rozmnoženin děl; a výrobci nenahraných nosičů zvukových nebo zvukově obrazových záznamů děl a jejich dovozci ze třetích zemí nebo jejich příjemci z členských států EU, popřípadě dopravci nebo zasílatelé těchto přístrojů nebo nosičů. Dále mezi osoby povinné platit příslušnému kolektivnímu správci odměnu patří poskytovatelé rozmnožovacích služeb ve vztahu k tiskovým rozmnoženinám za úplatu, mezi něž patří i ten, kdo za úplatu zpřístupní přístroj k zhotovování tiskových rozmnoženin.

3. Předmět kolektivní správy

Kolektivně spravovat je možné pouze majetková práva¹¹⁶, nikoli práva osobnostní¹¹⁷. Z nich jsou pak autorským zákonem¹¹⁸ taxativně jako předmět ochrany vyjmenována díla,

---

¹¹¹ Např. právo na odměnu při opětném prodeji originálu díla uměleckého dle §24 autorského zákona aj.

¹¹² Viz §25 a §71, odst. 3 autorského zákona.

¹¹³ Dle §30 a rozmnožování na papír nebo na podobný podklad dle §30a autorského zákona.

¹¹⁴ Této povinnosti předchází dle §25, odst. 6. pololetní informační povinnost o skutečnostech rozhodných pro stanovení výše odměny dle pravidel v §25, odst. 4 a odst. 5.

¹¹⁵ Konkrétně §25, odst. 2.

¹¹⁶ V souladu s §95 odst. 1 a odst. 2 autorského zákona.

¹¹⁷ Ty jsou z kolektivní správy vyloučena podmínkou pouze osobního výkonu, výčet výlučných osobnostních práv autorským a výlučných osobnostních práv výkonného umělce viz §11 a §70 autorského zákona.

¹¹⁸ Dle §95 odst. 2 autorského zákona.

umělecké výkony, zvukové záznamy a zvukově obrazové záznamy a to s podmínkou, že jiný než kolektivní výkon jejich správy je nedovolený¹¹⁹ či neúčelný¹²⁰. Uvedený seznam není možné rozšiřovat, vyloučena je tedy kolektivní správa například pro databáze či právo rozhlasového nebo televizního vysílatele¹²¹.

Další nezbytnou podmínkou kladenou autorským zákonem¹²² na předměty kolektivní správy je zveřejnění nebo nabídnutí díla nebo uměleckého výkonu ke zveřejnění. Nabídnutím se pak rozumí písemné oznámení takového díla (či uměleckého výkonu), autorem (či výkonným umělcem) kolektivnímu správci, kterýmžto autor oznamuje kolektivnímu správci vytvoření díla a projevuje svou vůli jej ke zveřejnění nabídnout a zařadit tak do rejstříku předmětů ochrany vedeného kolektivním správcem. Písemné oznámení je především v zájmu svých práv dbalého nositele práv. Samotný výkon kolektivní správy sice vzniká ze zákona v okamžiku zveřejnění předmětu ochrany či jeho nabídnutí ke zveřejnění, avšak výše popsané rozúčtování a vyplacení výnosů je podmíněno až příslušným ohlášením se nositele práva kolektivnímu správci¹²³.

Právo rozhodnout o zveřejnění díla nebo uměleckého výkonu svěřuje autorský zákon¹²⁴, jako právo výlučně osobnostní, do rukou autora a výkonného umělce a jako takové je přímo spojeno s osobou autora a výkonného umělce a zaniká jeho smrtí. Výkon kolektivní správy k nezveřejněným dílům nebo uměleckým výkonům by pak tedy byl přímým zásahem do osobnostních práv příslušných autorů a výkonných umělců. U zvukových a zvukově obrazových záznamů je situace odlišná – z jejich charakteru stanoveného autorským zákonem¹²⁵ vyplývá, že výrobce zvukových a zvukově obrazových záznamů zmíněným osobnostním právem nedisponuje a s těmito předměty ochrany jsou spojena pouze práva majetková.

Podle způsobu vzniku zastoupení je možné rozdělit okruh zastupovaných majetkových práv na zákonné a smluvní.

---

¹¹⁹ Jedná se tedy pak o práva povinně kolektivně spravovaná práva dle §96 odst. 1 autorského zákona.

¹²⁰ Jako neúčelný byl Ministerstvem kultury shledán například výkon kolektivní správy pro počítačové programy v řízení o žádosti o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy Bezpečnostní softwarovou asociací- Svazu softwarové ochrany. Viz C-393/09 Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany proti Ministerstvu kultury.

¹²¹ Český zákonodárce tedy řádně netransponoval čl. 9 Směrnice 93/83/EHS o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu, který takovou kolektivní správu vyžaduje.

¹²² Dle §95 odst. 2 autorského zákona.

¹²³ TELEČ, I.; TŮMA, P. Autorský zákon: komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 759.

¹²⁴ Dle §11, odst. 1 a §70, odst. 1 autorského zákona.

¹²⁵ Co se týče práv spojených se zvukovými a zvukově obrazovými záznamy viz §76 a §80 autorského zákona.

Skupinu práv zákonně zastoupených tvoří všechna povinně kolektivně spravovaná práva¹²⁶, neboť ke vzniku jejich zastoupení není třeba smluvní vztah mezi kolektivním správcem a nositelem práv. Ze zákona vzniká i zastoupení pro práva spadající do rozšířené kolektivní správy práv¹²⁷, jejich správu kolektivním správcem však může, až na výjimku, vyloučit nositel práv svým jednostranným úkonem vůči kolektivnímu správci a uživateli.

Naopak ke vzniku zastoupení dobrovolně kolektivně spravovaných práv je nutná existence smluvního vztahu mezi nositelem práv a subjektem kolektivní správy.

3.1. Povinná kolektivní správa práv

Autorský zákon¹²⁸ poskytuje taxativní výčet majetkových práv autorských a práv souvisejících s právem autorským, jež je možno spravovat výlučně pomocí institutu kolektivní správy – tzv. povinně kolektivně spravovaná práva.

Konkrétně se jedná o právo na odměnu¹²⁹ za a) užití uměleckého výkonu, zaznamenaného na zvukový záznam vydaný k obchodním účelům¹³⁰, vysíláním rozhlasem nebo televizí nebo přenosem rozhlasového nebo televizního vysílání; b) užití zvukového záznamu, vydaného k obchodním účelům, vysíláním rozhlasem nebo televizí nebo přenosem rozhlasového nebo televizního vysílání; c) zhotovení rozmnoženiny pro osobní potřebu na podkladě zvukového nebo zvukově obrazového záznamu nebo jiného záznamu přenesením jeho obsahu pomocí přístroje na nenahraný nosič takového záznamu¹³¹; d) zhotovení rozmnoženiny díla pro osobní potřebu fyzické osoby nebo pro vlastní vnitřní potřebu právnické osoby či podnikající fyzické osoby pomocí přístroje k zhotovování tiskových rozmnoženin na papír nebo podobný podklad, a to i prostřednictvím třetí osoby¹³²; e) opětný prodej originálu díla uměleckého¹³³; f) půjčování originálu nebo rozmnoženiny vydaného díla¹³⁴. Dále k právům povinně kolektivně spravovaným řadí autorský zákon¹³⁵ právo na přiměřenou odměnu za pronájem originálu nebo rozmnoženiny díla či výkonu výkonného

¹²⁶ §96 odst. 1 autorského zákona.

¹²⁷ Dle §101 odst. 9 autorského zákona.

¹²⁸ Konkrétně §96, odst 1 autorského zákona.

¹²⁹ §96, odst 1 písm. a) autorského zákona.

¹³⁰ Vydáním zvukového záznamu k obchodním účelům se rozumí rozšiřování jeho rozmnoženin prodejem či sdělováním přístupem zejména počítačovou nebo obdobnou sítí.

¹³¹ Nárok na odměnu má dle autorského zákona autor či výkonný umělec a zároveň i výrobce zvukového či zvukově obrazového záznamu.

¹³² Právo na odměnu má vedle autora i nakladatel, eventuálně i zveřejnitel dosud nezveřejněného díla.

¹³³ Právo na odměnu při opětném prodeji originálu díla uměleckého má autor nárok pouze v případě, že je prodej uskutečňován prostřednictvím provozovatele galerie, dražebníka nebo jiné osoby soustavně obchodující s uměleckými díly a dílo je prodáváno za kupní cenu 1 500 EUR a více.

¹³⁴ Užití a odměna za tyto předměty ochrany probíhá v rámci knihovní licence.

¹³⁵ §96, odst. 1 písm. b) autorského zákona.

umělce zaznamenaného na zvukový nebo zvukově obrazový záznam; stejně jako mezi ně autorský zákon¹³⁶ zařazuje i právo na užití kabelovým přenosem děl, živých výkonů a výkonů zaznamenaných na zvukový nebo na zvukově obrazový záznam s výjimkou takových výkonů, jejichž zvukový záznam byl vydán k obchodním účelům, a dále s výjimkou případů, kdy právo na kabelový přenos vykonává vysílatel ke svému vlastnímu vysílání, bez ohledu na to, zda jde o jeho vlastní práva nebo o práva, která vykonává na základě licenční smlouvy uzavřené s nositelem práva.

Výkon těchto práv¹³⁷, stejně jako domáhání se nároku na náhradu škody, zdržení se neoprávněného výkonu, na vydání bezdůvodného obohacení z jejich neoprávněného výkonu a některých dalších opatření na ochranu práv, je možný pouze prostřednictvím příslušného kolektivního správce¹³⁸, toto zastoupení vzniká přímo ze zákona¹³⁹.

V případě, že povinně kolektivně spravované majetkové právo vykoná osobně ten, komu takové právo ze zákona patří, tj. nositel práva, bude dohoda o výkonu takového práva neplatná pro rozpor se zákonem¹⁴⁰.

Nositelům práv je povinnou kolektivní správou omezena možnost autonomně rozhodovat o užití některých ze svých předmětů ochrany a o podmínkách takového užití. Tento veřejnoprávní zásah je výjimkou ze zásady smluvní autonomie autorů a nositelů práv, která se uplatňuje v autorském právu jakožto oboru s převážně soukromoprávní úpravou.

Institut povinné kolektivní správy bývá v literatuře ospravedlňován jednak obtížným, neúčelným nebo nevhodným individuálním výkonem těchto práv, jednak je takové omezení smluvní svrchovanosti odůvodněno „*hodnotově rovnocenným soukromým zájmem na umožnění výkonu některých hospodářských činností, při kterých nezbytně dochází k užívání předmětů chráněných autorským zákonem, a veřejným kulturním zájmem na šíření tvůrčích a jiných nehmotných plodů ve společnosti*“¹⁴¹.

Z tohoto způsobu správy tak těží především uživatelé předmětů ochrany a potažmo i celá veřejnost. Mimo jiné i tím, že jim takto ustanovenou správou nebudou vznikat

---

¹³⁶ §96, odst. 1 písm. c) autorského zákona.

¹³⁷ U povinně kolektivně spravovaných, jak vyplývá i z dikce zákona, nemusí uživatel získávat licenci, ale stačí mu pouze sjednání užití díla s kolektivním správcem práva a zaplacení odměny za užití díla.

¹³⁸ Viz již zmiňovaný §41 autorského zákona, který stanoví tzv. aktivní legitimaci, tedy kdo se může ochrany domáhat – respektive kterých z uvedených nástrojů se může domáhat sám autor a kterých, v tomto případě, kolektivní správce práv, popřípadě kterých oba.

¹³⁹ Dle §96, odst. 2 autorského zákona.

¹⁴⁰ KRŽÍŽ, J. a kol. Autorský zákon : komentář a předpisy související : podle stavu k 1.9. 2005. 2. vyd.

Praha: Linde, 2005, s. 245

¹⁴¹ TELEČ, I.; TŮMA, P. Autorský zákon: komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 693.

individuální, počtem značné, nároky jednotlivých nositelů práv, ale pouze nároky příslušného kolektivního správce.

Naopak kolektivní správce práv má vůči nositelům práv povinnost svědčící v jejich prospěch - zastupovat při výkonu povinně kolektivně spravovaných práv každého nositele práva¹⁴², a to i v případě že nositel práva s kolektivním správcem neuzavřel příslušnou smlouvu o zastupování. Chrání se tak práva nositelů práv, kteří nejsou aktivně legitimováni domáhat se ani výše zmíněného nároku na náhradu škody a na vydání bezdůvodného obohacení z neoprávněného výkonu povinně kolektivně spravovaných práv. Povinné zastoupení je nezbytné i z toho důvodu, že kolektivní správce zaujímá na trhu monopolní postavení a právě povinné zastoupení mu zabraňuje zneužívat jeho monopolního postavení a chrání tak hospodářskou soutěž¹⁴³.

Jedině kolektivní správce je též oprávněn inkasovat odměny za udělená svolení k užití¹⁴⁴ povinně kolektivně spravovaných práv. Ten při jejich rozdělování a vyplácení v souladu se zákonem¹⁴⁵ přihlíží pouze k takovým nositelům práv, jejichž práva ke zveřejněným předmětům ochrany kolektivně spravuje na základě smlouvy, nebo kteří se u něj za tímto účelem přihlásili k evidenci.

Předpokladem rozúčtování a vyplacení výnosů z výkonu povinné kolektivní správy je tedy primárně aktivita ze strany nositele práv, jenž se sám u kolektivního správce přihlásí a přihlásí i své předměty ochrany. Literatura¹⁴⁶ uvádí, že se jedná o projev zásady "vigilantibus iura scripta sunt" a také hospodárnosti výkonu kolektivní správy, jelikož by nositelé práv dbali a chránící si svá práva ze svých výnosů museli zaplatit i dohledávání informací o neznámých nositelích práv.

3.2. Rozšířená kolektivní správa práv

Krom povinné a dobrovolné kolektivní správy práv zná autorský zákon tzv. rozšířenou kolektivní správu práv.

Týká se poskytování licence k užití autorským zákonem¹⁴⁷ taxativně vyjmenovaných předmětů ochrany prostřednictvím hromadné smlouvy. Konkrétně se jedná o licenci k a)

---

¹⁴² §100, 1 písm. a) autorského zákona.

¹⁴³ TELEC, I.; TŮMA, P. Autorský zákon: komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 731.

¹⁴⁴ Stejně tak příjmy z vydaného bezdůvodného obohacení.

¹⁴⁵ §96, odst 3 autorského zákona.

¹⁴⁶ TELEC, Ivo; TŮMA, Pavel. Autorský zákon: Komentář. Praha: C.H.Beck, 2007. s 758 .

¹⁴⁷ Konkrétně §95, odst 3 autorského zákona.

provozování uměleckých výkonů ze zvukového záznamu vydaného k obchodním účelům¹⁴⁸ nebo k provozování takových zvukových záznamů; b) nedivadelnímu provozování hudebních děl s textem či bez textu ze zvukového záznamu vydaného k obchodním účelům¹⁴⁹; c) rozhlasovému nebo televiznímu vysílání určitého druhu děl¹⁵⁰; d) k provozování rozhlasového nebo televizního vysílání určitého druhu děl, uměleckých výkonů, zvukových záznamů nebo zvukově obrazových záznamů; e) půjčování originálu nebo rozmnoženiny díla s výjimkou počítačového programu nebo k půjčování díla nebo výkonu výkonného umělce zaznamenaného na zvukový nebo zvukově obrazový záznam a k půjčování takových záznamů¹⁵¹; f) zpřístupňování díla, zahrnující i zhotovení rozmnoženiny zveřejněného díla, knihovnou jednotlivcům ze strany veřejnosti na požádání způsobem, že kdokoli může mít k němu přístup na místě a v čase podle své vlastní volby zejména počítačovou nebo obdobnou sítí pro účely výzkumu a soukromého studia; toto ustanovení se nevztahuje na počítačové programy, zvukové a zvukově obrazové záznamy, vydané notové záznamy díla hudebního či hudebně dramatického a na díla, která jsou předmětem licenčních smluv, nebo jestliže to nositel práva zakázal; g) živému nedivadelnímu provozování díla, pokud provozování díla nesměruje k dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu.

Jak již bylo zmíněno, v případě uzavření hromadné licenční smlouvy, vztahující se na výše zmíněné předměty ochrany, poskytuje kolektivní správce oprávnění nejen k předmětům ochrany náležejícím smluvně zastoupeným nositelům práv, ale zároveň i těm, které patří smluvně nezastupovaným nositelům práv. Smluvně nezastupovaní nositelé práv se tak dostanou do stejného postavení, jako nositelé práv smluvně zastupovaní. Na rozdíl od režimu povinně kolektivně spravovaných práv je však jejich právní postavení posíleno tím, že mohou účinky hromadné smlouvy¹⁵² pro konkrétní případ či pro všechny případy vůči uživateli a příslušnému kolektivnímu správci vyloučit¹⁵³.

V rámci tohoto institutu, stejně jako u povinně kolektivně spravovaných práv, chrání zákonodárce zájmy uživatelů předmětů ochrany tím, že je zbavuje zátěže velkého množství

---

¹⁴⁸ Vydáním zvukového záznamu k obchodním účelům se rozumí rozšiřování jeho rozmnoženin prodejem či sdělování přístupem zejména počítačovou nebo obdobnou sítí.

¹⁴⁹ Stejně jako výše.

¹⁵⁰ To neplatí pro díla audiovizuální ani díla audiovizuálně užitá.

¹⁵¹ Stejně jako výše.

¹⁵² S výjimkou hromadné smlouvy o licenci udělené k právům dle §101 odst. 9 písm. d), ze které se nelze vyvázat.

¹⁵³ Toto vyloučení se realizuje jednostranným právním úkonem samostatně vůči kolektivnímu správci a samostatně vůči uživateli. Což v praxi bývá zejména vůči nositeli práv neznámým uživatelům předmětů ochrany velmi obtížné a často takovému nositeli práv nezbývá než spoléhat na kolektivního správce, který by potenciálního uživatele měl informovat, kdo skutečně takový předmět ochrany spravuje.

jednotlivých nároků nositelů práv. Což na druhou stranu vede k větší ochotě uživatelů uzavírat hromadné smlouvy a zvyšuje tak hospodářský užitek, který práva jejich nositelům poskytují. Právní úprava též zohledňuje veřejný kulturní zájem na šíření tvůrčích a netvůrčích nehmotných plodů ve společnosti¹⁵⁴. Při rozdělování a vyplácení odměn, vybraných na základě hromadné smlouvy pro smluvně nezastupované nositele práva, přihlíží příslušný kolektivní správce v souladu se zákonem¹⁵⁵ opět pouze k takovým z nich, kteří se u něj za tímto účelem přihlásili k evidenci. Zároveň je povinen vyzvat k evidenci ty, pro které odměny vybral a kteří mu jsou známi.

3.3. Kolektivní správa práv smluvní

Krom kolektivní správy práv povinně kolektivně spravovaných a rozšířené kolektivní správy existuje správa práv smluvní¹⁵⁶.

Nositel takových práv má, v souladu se zásadou autonomie vůle uplatňující se v rámci autorského práva, možnost si zvolit, zda bude vykonávat a spravovat svá majetková práva sám, či zda tuto činnost svěří kolektivnímu správci.

Právu nositele práv rozhodnout se, zda bude vykonávat a spravovat svá majetková práva sám, či zdali tuto činnost svěří kolektivnímu správci, odpovídá povinnost kolektivního správce takové zastoupení přijmout. Jedná se o tzv. kontraktační povinnost kolektivního správce¹⁵⁷.

Jejím smyslem je vyhnout se případnému narušení hospodářské soutěže, ke kterému by snadno mohlo dojít v případě, že by na trhu dominantní kolektivní správce diskriminoval tržně nezajímavé nositele práv a kontrahoval pouze se silnými a finančně lukrativními nositeli práv. Negativní by pak byl ovlivněn i veřejný zájem státu na co nejširším zpřístupňování nehmotných statků chráněných autorským zákonem.

Součástí kontraktační povinnosti vůči nositeli práv je i zachování obvyklých smluvních, pro všechny subjekty srovnatelných, podmínek. Znevýhodňování určitých nositelů práv by opět mohlo naplňovat znaky zneužití dominantní pozice v rozporu s právem na ochranu hospodářské soutěže.

---

¹⁵⁴ TELEČ, I.; TŮMA, P. Autorský zákon: komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 756.

¹⁵⁵ §101, odst 10 autorského zákona.

¹⁵⁶ Mezi práva takto spravovaná se tedy řadí všechna ta majetková práva autorská a majetková práva s právem autorským související, jež nejsou vyjmenována v §96 odst. 1 ani v §101 odst. 9 autorského zákona.

¹⁵⁷ §100, odst. 1, písm. b) autorského zákona.

Další podmínky a případná omezení kontraktační povinnosti korespondují s nároky kladenými na kolektivního správce při výkonu veškeré jeho činnosti - za všech okolností má povinnost jednat v souladu se zásadami péče řádného hospodáře, odborně a v rámci uděleného oprávnění. V souladu se zásadou hospodárnosti může být nositel práv žádající o smluvní zastoupení nejprve kolektivním správcem vyzván k prokázání příslušného užití předmětů ochrany a dále, není-li pro výkon téhož práva ve vztahu k těmto předmětům ochrany, a pokud jde o díla, pro výkon téhož práva k těmto druhům díla, zastupován již zahraniční osobou, která podle práva jiného státu oprávněně vykonává na území takového státu kolektivní správu pro tato práva, a pokud jde o dílo, i pro tento druh, jde-li o výkon kolektivní správy v takovém státě.

Případné zastupování kolektivním správcem pak vzniká ze z tzv. smlouvy o zastupování uzavírané dle ustanovení občanského zákoníku o nepojmenovaných smlouvách¹⁵⁸. Jak již bylo zmíněno, mezi kolektivním správcem a nositelem tímto způsobem v žádném případě nevzniká vztah autorskoprávní: „*Předmětem právního vztahu mezi nositelem práva a kolektivním správcem není převod práva chráněného autorským zákonem či jednotlivých výlučných majetkových práv ani poskytnutí licence, nýbrž jen správa nositeli zachovaného práva a tomu odpovídající závazek kolektivního správce tuto záležitost obstarávat (cizí právo spravovat)*.“¹⁵⁹

Uzavřením takové smlouvy se nositel práv vzdává individuálního výkonu svěřených práv – např. samostatného uzavírání licenčních smluv. Pokud i přesto takovou smlouvu s uživatelem práv uzavře sám a nikoliv prostřednictvím kolektivního správce, nejedná se o neplatný úkon, dopustí se tím však porušení závazkového vztahu vyplývajícího ze smlouvy o zastoupení.

4. Hospodářská soutěž a kolektivní správa

4.1. Právní úprava

Na národní úrovni upravuje hospodářskou soutěž zákon o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů¹⁶⁰, k němuž je autorský zákon v poměru speciality.

---

¹⁵⁸ Dle §51 občanského zákoníku, nejbližší je takové smlouvě smlouva příkazní upravená v §724 a následujících občanského zákoníku, popřípadě smlouva o obstarání věci podle §733 a násl. občanského zákoníku.

¹⁵⁹ TELEČEK, Ivo; TŮMA, Pavel. Autorský zákon: Komentář. Praha: C.H.Beck, 2007. s 807.

¹⁶⁰ Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), dále zákon o ochraně hospodářské soutěže.

Zákon o ochraně hospodářské soutěže řadí kolektivní správce mezi soutěžitele, neboť těmi jsou „*právní osoby ... a jiné formy seskupování, ... pokud se účastní hospodářské soutěže nebo ji mohou svou činností ovlivňovat, i když nejsou podnikateli.*“¹⁶¹

Samotný výkon kolektivní správy by dle jeho definice byl chápán jako nedovolená dohoda mezi soutěžiteli nebo jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě, jejichž cílem je určení cen či jiných obchodních podmínek¹⁶², pokud by autorský zákon výslovně nestanovoval, že „*dohody o sdružení nositelů práv v osobě kolektivního správce ... se nepovažují za dohody narušující hospodářskou soutěž...*“¹⁶³ dle zákona o ochraně hospodářské soutěže.

Z rozsahu zákona na ochranu hospodářské soutěže je tedy vyloučen princip kolektivního uplatňování práv, zastoupení při výkonu kolektivní správy a sdružování se v osobě kolektivního správce¹⁶⁴.

Ostatní možná narušení hospodářské soutěže, tj. zejména diskriminačního chování vzhledem k nositelům práv či uživatelům, v jeho působnosti zůstávají a Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, jako příslušný dozorový orgán stran dodržování pravidel hospodářské soutěže při výkonu kolektivní správy¹⁶⁵, v této souvislosti již rozhodoval¹⁶⁶.

4.2. Monopolní postavení

Činnost kolektivních správců, tak jak je vymezena českým právním řádem¹⁶⁷, má nezanedbatelný vliv na hospodářskou soutěž. Kolektivní správci se totiž nacházejí v určitých vztazích v postavení dominantním či monopolním.

Výrazně dominantní postavení zaujímají kolektivní správci v oblasti práv dobrovolně kolektivně spravovaných¹⁶⁸, kde konkurenční tlak nezastoupených nositelů práv je výjimečný a ve většině případů neexistuje.

---

¹⁶¹ §2, odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže.

¹⁶² §3, odst. 1 a odst. 2 písm. a) zákona o ochraně hospodářské soutěže.

¹⁶³ §97, odst. 8 autorského zákona.

¹⁶⁴ TELEČ, I.; TŮMA, P. Autorský zákon: komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 705.

¹⁶⁵ TELEČ, I.; TŮMA, P. Autorský zákon: komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 730.

¹⁶⁶ Rozhodnutí S 130/04-4769/06-620 ze dne 30. března v řízení s INTERGRAM ve věci možného narušení §11 zákona o ochraně hospodářské soutěže - uplatňování nepřiměřeně vysokých odměn za udělování oprávnění k užití zaznamenaných výkonů a záznamů ke sdělování veřejnosti a v uplatňování rozdílných podmínek při shodném nebo srovnatelném plnění při udělování oprávnění. Toto řízení bylo (po druhoinstančním vrácení k projednání rozhodnutím R3/2005 ze dne 4. ledna 2006) zastaveno.

¹⁶⁷ Nižší popsaný stav však mezi zeměmi EU není nijak výjimečný. Ve většině z nich funguje určitá forma administrativního monopolu kolektivních správců ve vztahu k jim zastupovaným právům.

¹⁶⁸ Mezi tyto práva se řadí všechna ta majetková práva autorská a majetková práva s právem autorským související, která nejsou vyjmenována v §96 odst. 1 ani v §101 odst. 9 autorského zákona.

O faktickém monopolu hovoříme v případě práv povinně kolektivně spravovaných¹⁶⁹, kde je kolektivní správce jako jediný subjekt ze zákona oprávněn spravovat tento druh práv¹⁷⁰.

Nakonec existuje ještě legální monopol a to stávajících kolektivních správců. Ten se zakládá na jedné z podmínek pro získání oprávnění k výkonu kolektivní správy, které je uděleno pouze v případě, že jiná osoba již k témuž předmětu ochrany správu nevykonává¹⁷¹. Autorský zákon tím vytváří situaci, kdy pro stejnou oblast práv nemůže existovat ve stejnou chvíli více než jeden kolektivní správce. Právě toto omezení bylo důvodem zaslání odůvodněného stanoviska o řízení pro porušení Smlouvy proti České republice¹⁷².

Donedávna byl pak součástí autorského zákona i zákonný monopol omezující kolektivní správu na tuzemské subjekty a to požadavkem umístění sídla kolektivního správce na území České republiky. Po zahájení řízení¹⁷³ Evropskou komisí bylo novelizací¹⁷⁴ dané ustanovení zrušeno.

Samotné dominantní či monopolní postavení subjektu na trhu není v rozporu s předpisy na ochranu hospodářské soutěže, takový rozpor vyvolává až jeho zneužití. V případě kolektivní správy jde především o diskriminační chování vzhledem k nositelům práv, zejména co se týče podmínek zastupování či pravidel rozdělení a vyplácení vybraných odměn, tak i vůči uživatelům, jimž musí být předměty ochrany poskytovány k užití za stejných podmínek ve stejných situacích a naopak za různých podmínek při různých situacích užití spravovaných předmětů ochrany.

Zakotvení monopolního postavení kolektivních správců bývá nejčastěji odůvodňováno, již výše zmiňovanou, efektivitou kolektivního zastoupení ve vztahu k nositelům práv i k uživatelům předmětů ochrany, kteří uzavírají smlouvy o zastoupení či o užití předmětů ochrany pouze s jedním subjektem kolektivní správy, který nabízí co nejširší repertoár. Což v důsledku podporuje i naplňování veřejného kulturního zájmu na co nejširším přístupu veřejnosti ke všem autorským dílům, výkonům a zvukovým či zvukově obrazovým záznamům.

---

¹⁶⁹ §96, odst. 1 autorského zákona.

¹⁷⁰ Dle §96, odst. 2 autorského zákona.

¹⁷¹ §98, odst. 6, písm. c) autorského zákona.

¹⁷² Odůvodněné stanovisko č. IP/08/1786 ze dne 27. listopadu 2008 o řízení pro porušení Smlouvy proti České republice a Maďarsku. Evropská komise v něm pochybuje o odůvodněnosti vnitrostátních opatření zavádějících překážky svobodě usazování (čl. 43) a volného pohybu služeb (čl. 49) stanoveným Smlouvou o ES a znamenajících zákaz veškeré činnosti pro kolektivní správce z ostatních členských států a naopak zdůrazňuje výhodnost přeshraniční správy práv. Řízení je od té doby stále ve fázi odůvodněného stanoviska.

¹⁷³ Řízení č. 2006/4091 pro porušení čl. 43, resp. 49 Smlouvy o ES.

¹⁷⁴ Zákonem č. 168/2008 Sb. se v § 97 odst. 2 zrušila slova „se sídlem v České republice“.

5. Jednotlivá subjekty oprávněné k výkonu kolektivní správy

Jak již bylo zmíněno, v současnosti působí v České republice na základě oprávnění udělených Ministerstvem kultury šest níže uvedených kolektivních správců, všichni v právní formě občanských sdružení: DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura o.s. („DILIA“); INTERGRAM, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů, o.s. („INTERGRAM“); GESTOR - ochranný svaz autorský („GESTOR“); Ochranná asociace zvukařů - autorů, o.s. („OAZA“); Ochranná organizace autorská – Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl („OOA-S“); OSA - Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, o.s. („OSA“).

Následující řádky jsou pouze výčtem a stručnou charakteristikou výše zmíněných subjektů.

5.1. DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura

Občanské sdružení DILIA bylo založeno roku 1949 jako občanské sdružení autorů a dalších nositelů autorských práv.

Hlavní předmět činnosti DILIA spočívá v oprávněném¹⁷⁵ výkonu kolektivní správy práv autorů k dílům literárním, dramatickým, hudebně-dramatickým, choreografickým, pantomimickým a audiovizuálním¹⁷⁶, scénické hudby zvláště vytvořené pro užití v díle dramatickém, choreografickém a pantomimickém s výjimkou hudby užití ze zvukového záznamu vydaného k obchodním účelům, děl vědeckých včetně děl kartografických a dabingové režiséry, kteří jsou autory mluvené složky audiovizuálních děl v jiném jazyce.

---

¹⁷⁵ Na základě celé řady oprávnění: č.j. 10334/2006 ze dne 27. října 2006; oprávnění č.j. 12228/2008 ze dne 18. prosince 2008; oprávnění č.j. 18975/2008 ze dne 18. prosince 2008; oprávnění č.j. 380/1/2001 ze dne 5. listopadu 2001; oprávnění č.j. 380/2/2001 ze dne 6. listopadu 2006 ve znění rozhodnutí č.j. 4542/2007 ze dne 27. března; oprávnění č.j. 380/2001 ze dne 3. června 2005; oprávnění č.j. 5361/1/2005 ze dne 30. prosince 2005; oprávnění č.j. 7641/2005 ze dne 26. května 2005; oprávnění č.j. 8881/2006 ze dne 31. října 2006; oprávnění č.j. 10690/97 ze dne 1. října 1997; a oprávnění č.j. 6860/2003 ze dne 6. května 2003.

¹⁷⁶ Dle § 63 odst. 1 autorského zákona je autorem audiovizuálního díla režisér.

DILIA je oprávněna vykonávat povinnou kolektivní správu k právu na odměnu za zhotovení rozmnoženiny pro osobní potřebu¹⁷⁷, k právu na užití díla kabelovým přenosem, k právu na přiměřenou odměnu za pronájem díla, a právu na odměnu za půjčování díla v knihovnách a vzdělávacích zařízeních.

V rámci dobrovolné kolektivní správy je DILIA oprávněna zastupovat nositele práv při výkonu práva užitím díla vysíláním rozhlasem či televizí, užitím díla provozováním rozhlasového či televizního vysílání, užitím díla provozováním ze zvukového či zvukově obrazového záznamu a přenosem takového provozování, užitím díla půjčováním jeho originálu nebo rozmnoženiny, užitím díla živým nedivadelním provozováním a přenosem takového provozování, užitím díla pronájmem jeho originálu nebo rozmnoženiny, užitím díla zhotovením jeho elektronické rozmnoženiny, užitím díla jiným než kabelovým přenosem vysílání.

Krom činností vyplývajících z oprávnění k výkonu kolektivní správy se DILIA zabývá též řadou vedlejších aktivit¹⁷⁸.

5.2. INTERGRAM, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů

Občanské sdružení INTERGRAM bylo původně založeno roku 1990 jako organizace zastupující výkonné umělce a výrobce zvukových záznamů a o šest let později získalo oprávnění¹⁷⁹ zastupovat držitele i tzv. příbuzných práv, tedy výkonné umělce a výrobce zvukových a zvukově obrazových záznamů při výkonu kolektivní správy jejich majetkových práv¹⁸⁰.

INTERGRAM vykonává povinnou kolektivní správu v celém rozsahu k právům vztahujícím se k užití uměleckého výkonu, zaznamenaného na zvukový záznam vydaný k obchodním účelům, vysíláním rozhlasem nebo televizí, užití zvukového záznamu, vydaného k obchodním účelům, vysíláním rozhlasem nebo televizí, zhotovení rozmnoženiny pro osobní potřebu na podkladě zvukového nebo zvukově obrazového záznamu, pronájem originálu nebo

---

¹⁷⁷ Výběrem odměn za tento způsob užití byla pověřena OSA, který příslušnou částku převádí na DILIA.

¹⁷⁸ Její vedlejšími činnostmi jsou hudební, divadelní, literární a mediální agenturní zastupování, činnost vydavatelská, poskytování právní pomoci, pronájem hudebních materiálů k českým i zahraničním hudebně-dramatickým dílům aj.

¹⁷⁹ Původní oprávnění bylo nahrazeno novým rozhodnutím Ministerstva kultury o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy podle autorského zákona ze dne 23. března 2001, č.j. 3209/2001.

¹⁸⁰ Nahradilo tak Ochranné středisko výkonných umělců, které působila v rámci OSA převážně jako rozúčtovací středisko odměn za prodej nahraných nosičů.

rozmnoženiny výkonu výkonného umělce na zvukový nebo zvukově obrazový záznam, užití kabelových přenosů živých výkonů a výkonů zaznamenaných na zvukový záznam.

Na základě smluvního vztahu je INTERGRAM oprávněn vykonávat kolektivní správu k dobrovolně kolektivně spravovaným právům na vysílání již vysílaných uměleckých výkonů na zvukovém záznamu nevydaném k obchodním účelům, na provozování uměleckých výkonů ze zvukového a zvukově obrazového záznamu vydaného k obchodním účelům, a právo k provozování rozhlasového nebo televizního vysílání uměleckých výkonů, zvukových záznamů nebo zvukově obrazových záznamů.

Kolektivní správu dobrovolně kolektivně spravovaného práva na užití děl provozování rozhlasového či televizního vysílání¹⁸¹ vykonává INTERGRAM na základě smlouvy o pověření¹⁸² i pro OAZA.

5.3. GESTOR - ochranný svaz autorský

Občanské sdružení GESTOR, založené roku 1997, poskytuje pro autory kolektivní správu¹⁸³ povinně kolektivně spravovaných práv na odměnu při opětném prodeji originálu díla uměleckého¹⁸⁴ na základě a v souladu s podmínkami §24 autorského zákona¹⁸⁵.

Originálem díla uměleckého se pro tyto účely rozumí zejména originální obraz, kresba, malba, koláž, tapiserie, rytina, litografie či jiná grafika, socha, keramika, autorský šperk, fotografie nebo autorská rozmnoženina, která je podle zvyklostí považována za originál. Právo na odměnu pro autora se však nevztahuje na díla architektonická, díla užitého umění a na rukopisy spisovatelů a skladatelů.

V rámci výkonu svého oprávnění je Gestor povinen monitorovat prodej výtvarných děl uměleckých v dražbách, obchodech s uměním apod., přičemž obchodníci, čili osoby soustavně obchodující s uměleckými díly, mají informační povinnost vůči GESTOR ohledně opětovného prodeje těchto děl.

---

¹⁸¹ Vyjma děl užívaných v prostorách určených k soukromému užívání ubytovanými osobami v rámci poskytování služeb spojených s ubytováním.

¹⁸² Dne 14. 12. 2010 s účinností od 1. 1. 2011.

¹⁸³ A to na základě rozhodnutí Ministerstva kultury ze dne 24. května 2002 vydaného pod č.j. 5106/2001.

¹⁸⁴ Tzv. resale law či droit de suite.

¹⁸⁵ Minimální prodejní cena 1 500 EUR, účast „obchodníka“ a definice tohoto pojmu aj.

5.4. Ochranná asociace zvukařů – autorů

Vznik Ochranné asociace zvukařů – autorů spadá do roku 2001 a je spojen s původním cílem OAZA získat oficiální uznání profesní skupiny zvukařů – autorů, tzv. mistrů zvuku, za autorskou tvůrčí profesi a dále uznání, že mistři zvuku vytvářejí při splnění nároků kladených na autorské dílo umělecká díla v režimu autorského zákona.

V červnu 2003 došla Ministerstvu kultury žádost o výkon kolektivní správy práv autorských k dílům mistrů zvuku, kterou Ministerstvo kultury v rámci řízení o udělení oprávnění zamítlo s odůvodněním neúčelnosti a nezajištění reciprocit výkonu těchto kolektivně spravovaných práv pro zahraniční autory v České republice a pro české autory v zahraničí¹⁸⁶. Věc byla asociací napadena u Městského soudu v Praze, jenž rozhodnutí Ministerstva kultury zrušil a vrátil k novému projednání. Na základě nového řízení bylo v listopadu 2006 Ochranné asociaci zvukařů - autorů vydáno oprávnění¹⁸⁷ k výkonu kolektivní správy práv osob, jimž přísluší majetkové právo autorské k dílům mistrů zvuku.

OAZA spravuje v rámci povinné kolektivní správy tyto práva nositele práv – zvukaře: právo na odměnu za zhotovení rozmnožení díla pro osobní potřebu na podkladu zvukového nebo zvukově obrazového záznamu přenesením jeho obsahu pomocí přístroje na nenahraný nosič takového záznamu¹⁸⁸, právo na přiměřenou odměnu za pronájem originálu či rozmnoženiny díla zaznamenaného na zvukový či zvukově obrazový záznam; právo na užití kabelovým přenosem.

Dobrovolně kolektivně spravuje OAZA právo na rozmnožování díla, právo na rozšiřování originálu nebo rozmnoženiny díla, právo na zpřístupňování díla veřejnosti způsobem, že kdokoli může mít k němu přístup na místě a v čase podle své vlastní volby, zejména počítačovou nebo obdobnou sítí, právo na nedivadelní provozování díla živě nebo ze záznamu a právo na přenos provozování díla, právo na vysílání díla rozhlasem či televizí; a právo na provozování rozhlasového či televizního vysílání.

Jak již bylo zmíněno OAZA pověřila správou práv na rozhlasové či televizní vysílání kolektivního správce INTEGRAM.

---

¹⁸⁶ K čemuž nemá OAZA ani mnoho možností - v současné době fungují na celém světě pouze tři ochranné organizace zvukařů vykonávající kolektivní správu.

¹⁸⁷ Rozhodnutím č.j. 10145/2003 ze dne 15. listopadu 2006.

¹⁸⁸ Inkaso odměny za skupinu těchto práv vykonává OSA, která příslušnou částku dále převádí na OAZA, která s ní dále nakládá v souladu se svým rozúčtovacím řádem.

5.5. Ochranná organizace autorská – Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl

Ochranná organizace autorská - Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl je občanské sdružení držícím oprávnění¹⁸⁹ Ministerstva kultury k výkonu kolektivní správy již od roku 1997.

OOA-S vykonává kolektivní správu pro nositelé práv k dílům výtvarným, jako jsou díla malířská, grafická nebo sochařská, k dílům fotografickým a k dílům vyjádřeným postupem podobným fotografii, k dílům užitého umění, k výtvarným dílům audiovizuálně užitým, jako jsou díla kameramanů, scénografů a kostýmních výtvarníků, a k dílům architektonickým včetně děl urbanistických.

OOA-S povinně kolektivně spravuje právo na užití kabelovým přenosem děl, právo na přiměřenou odměnu za pronájem originálu nebo rozmnoženiny díla na zvukově obrazovém záznamu, právo na odměnu za zhotovení rozmnoženiny pro osobní potřebu na podkladě zvukově obrazového záznamu přenesením jeho obsahu pomocí přístroje na nenahraný nosič takového záznamu a právo na odměnu za zhotovení rozmnoženiny díla pro osobní potřebu na podkladě grafického vyjádření jejím přenesením pomocí přístroje k zhotovování tiskových rozmnoženin na jiný hmotný podklad, a to i prostřednictvím třetí osoby.

Dále spravuje OOA-S i několik dobrovolně kolektivně spravovaných práv: právo na rozmnožování díla, právo na pronájem originálu nebo rozmnoženiny díla, právo na půjčování originálu nebo rozmnoženiny díla; právo na sdělování díla veřejnosti jeho zpřístupňováním v nehmotné podobě, včetně zpřístupňování způsobem, že kdokoli může mít k dílu přístup v místě a čase podle své vlastní volby zejména počítačovou nebo obdobnou sítí, právo na provozování díla ze záznamu a jeho přenos; právo na vysílání díla, právo na přenos televizního vysílání a právo na provozování televizního vysílání díla.

Oprávnění OOA-S se vztahuje též na právo na odměnu za zhotovení rozmnoženiny pro osobní potřebu na podkladě jiného než zvukového či zvukově obrazového záznamu, ale pouze při rozdělování odměn, které vybírá OSA nositelům autorského práva k dílům výtvarným.

---

¹⁸⁹ V současnosti působí na základě rozhodnutí o udělení oprávnění Ministerstva kultury č.j. 10334/2006 ze dne 27. října 2006, č.j. 8881/2006 ze dne 31. října 2006 a č.j. MK-S 2797/2009 OAP ze dne 5. srpna 2009.

5.6. OSA - Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním

Občanské sdružení OSA bylo založeno československými skladateli, spisovateli a hudebními nakladateli již v roce 1919 a patří tak k jedněm z nejdéle působících kolektivních správců na našem území. O jeho historii se dá s nadsázkou umluvit jako o historii kolektivní správy v Československu a České republice.

Na základě oprávnění¹⁹⁰ Ministerstva kultury zastupuje OSA při výkonu kolektivní správy majetková práva autorů hudby, autorů textu, nakladatelů hudebních děl a dědiců výše zmíněných skupin.

OSA vykonává kolektivní správu k těmto povinně kolektivně spravovaným právům: právo na odměnu za zhotovení rozmnoženiny pro osobní potřebu na podkladě zvukového nebo zvukově-obrazového záznamu¹⁹¹, právo na přiměřenou odměnu za pronájem originálu nebo rozmnoženiny díla zaznamenaného na zvukový nebo zvukově obrazový záznam¹⁹², právo na užití kabelovým přenosem děl hudebních s textem či bez textu s výjimkou hudebně dramatických děl.

K právům, která OSA spravuje v rámci dobrovolné kolektivní správy na smluvním základě, patří majetková práva autorská a majetková práva s právem autorským související při veřejném provozování děl fyzickými osobami při živém provozování a jeho přenosu či prostřednictvím technických zařízení při provozování ze záznamu a jeho přenosu a provozování rozhlasového nebo televizního vysílání; při vysílání děl rozhlasem či televizí a přenosu rozhlasového a televizního vysílání, při rozmnožování děl v provedení výkonnými umělci, při rozšiřování rozmnoženin děl zaznamenaných na zvukových či zvukově obrazových nosičích jejich prodejem nebo jiným převodem vlastnického práva, při pronájmu a půjčování rozmnoženin děl zaznamenaných na zvukových nebo zvukově obrazových nosičích, při dalším sdělování děl veřejnosti včetně zpřístupňování děl způsobem, při kterém kdokoli může mít k nim přístup na místě a v čase podle své vlastní volby, zejména počítačovou či obdobnou sítí.

---

¹⁹⁰ Uděleného rozhodnutími č.j. 4449/2001 ze dne 28. února 2001, č.j. 1306/2003 ze dne 30. ledna 2003 a č.j. 10334/2006 ze dne 27. října 2006.

¹⁹¹ V rámci oprávnění k tomuto právu vybírá OSA odměny jako jediný oprávněný subjekt pro všechny nositele příslušných majetkových práv. Ostatním kolektivním správcům, zastupujícím či sdružujícím nositele tohoto práva, takto nabyté odměny převádí v rámci nuceného zastoupení při inkasní činnosti kolektivního správce.

¹⁹² Stejně jako předchozí.

6. Přípravovaná novelizace autorského zákona

V současnosti¹⁹³ jsou v různé fázi legislativního procesu dvě novely autorského zákona.

Ve stádiu projednávání Senátem je novelizace autorského zákona pocházející z Poslanecké sněmovny. Podle návrhu úpravy by kolektivní správou mělo být i zastupování většího počtu osob, jimž přísluší ze smlouvy výhradní oprávnění k výkonu kolektivně spravovaného práva alespoň pro území České republiky s právem poskytnout podlicenci. Čímž tuto kategorii spravovaných práv rozšiřuje i na jiné smluvní vztahy bez omezení doby trvání, např. vztah mezi nakladateli a autory. Kolektivní správce by mohl též nově pověřit zastupováním při výkonu jím kolektivně spravovaných práv jinou právnickou osobu, která není založena za účelem podnikání, pro výkon povinnosti zavírat s uživateli předmětů ochrany a výběr odměn z výkonu této povinnosti. Dohled nad těmito subjekty by vykonávalo Ministerstvo kultury.

Druhou, co se týče dopadu změn zásadnější, novelou vládní návrh, toho času s uzavřeným třetím kolem připomínkového řízení legislativního procesu vlády. Návrh obsahuje transpozici směrnice 2011/77/EU¹⁹⁴ a směrnice 2012/28/EU¹⁹⁵, které mají být do právních řádů členských států implementovány k 1. listopadu 2013, co je současně navrhované datum nabytí účinnosti novely. Navrhovaná novelizace je značně obsáhlá a do jisté míry mění charakter některých institutů autorského zákona, proto jsou v seznamu zmíněny pouze hlavní navrhované změny, z nichž ne všechny se týkají kolektivní správy.

Novelizací by se zavedlo či změnilo:

- prodloužení doby ochrany majetkových práv výkonných umělců k jejich výkonům zaznamenaným na zvukové záznamy a majetkových práv výrobců těchto zvukových záznamů z 50 na 70 let;
- zavedení roční doplňkové odměny pro výkonné umělce, v případě, že udělil výrobcí zvukového záznamu licenční smlouvu za jednorázovou odměnu;
- oprávnění výkonného umělce odstoupit po 50 letech od výhradní a neomezené smlouvy s výrobcem zvukového záznamu;

---

¹⁹³ K.26.2 2013.

¹⁹⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/77/EU ze dne 27. září 2011, kterou se mění směrnice 2006/116/ES o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících.

¹⁹⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/28/EU o některých povolených způsobech užití osiřelých děl ze dne 25. října 2012.

- ustanovení a definice osiřelého díla¹⁹⁶, respektive osiřelého zvukového záznamu, a zákonné licence pro užití těchto osiřelých děl¹⁹⁷ a zavedení povinné kolektivní správy majetkových práv vztahujících se k osiřelým dílům;
- u opětovného prodeje originálu za cenu vyšší než 1 500 EUR by měl autor a kolektivní správce právo na poskytnutí informace od obchodníka - nově za určitých podmínek včetně identifikace prodávajícího;
- rozšíření výčtu osob povinných k hrazení odměny příslušnému kolektivnímu správci v souvislosti s rozmnožováním díla pro vnitřní a osobní potřebu. Nově by měl být povinen i prodejce přístrojů k zhotovování rozmnoženin a nenahraných nosičů, povinnost je subsidiární, platí, pokud na písemnou výzvu nesdělí příslušnému kolektivnímu správci údaje potřebné k určení osoby, která přístroj zakoupila za účelem dalšího prodeje;
- zjednodušení systému zpoplatnění tiskových rozmnožovacích služeb na systém paušálně stanovených sazeb podle typu prostor, v nichž je služba poskytována;
- zavedení práva na odměnu za půjčování autorských děl v knihovnách i pro nakladatele;
- sjednocení úpravy vymáhání náhrady škody, vydání bezdůvodného obohacení a poskytnutí přiměřeného zadostiučinění autory s úpravou pro průmyslová práva;
- rozšíření informačních povinností kolektivních správců práv o povinnost zveřejňovat návrhy výše odměn nebo způsobů jejich určení; povinnost zveřejňovat výsledné sazebníky odměn platné pro následující rok; zveřejnění rejstříku smluvně zastupovaných nositelů práv a nositelů práv přihlášených v evidenci; zveřejnění rejstříku osiřelých děl; zveřejnění informace o celkových objemech odměn vybraných v předchozím roce; zveřejnění seznamu smluv uzavřených se zahraničními kolektivní správci; zveřejnění informace o společném zástupci;

---

¹⁹⁶ Dílo, k němuž není-li určen autor, nebo i když je určen, není nalezen ani po provedení důsledného vyhledávání způsobem podle zákona.

¹⁹⁷ Pro knihovny nebo provozovatele vysílání, výhradně k dosažení cílů souvisejících s jejich posláním ve veřejném zájmu.

- zavedení zákonné domněnky přiměřenosti sjednané výše odměny za užití předmětu ochrany.

7. Mezinárodní aspekt kolektivní správy

Mezinárodní mnohostranné úmluvy, z valné části závazné i pro ČR¹⁹⁸, upravují rozsáhlou část materie autorského práva.

Kolektivní správa práv je však výjimkou ponechanou národním úpravám jednotlivých států¹⁹⁹. Nepřítomnost faktické mezinárodní úpravy má historické kořeny spočívající v teritoriálním charakteru kolektivní správy, jež je dodnes vykonávána zpravidla kolektivním správcem z místa sídla držitele práv a potřeba jejich výkonu na území jiného státu se řeší uzavíráním recipročních smluv o zastupování mezi tuzemským a zahraničním kolektivním správcem.

8. Kolektivní správa autorských práv v EU

8.1. Cesta k jednotné úpravě

V EU působí více než 250 kolektivních správců, kteří každoročně spravují příjmy ve výši cca 6 miliard EUR²⁰⁰. Přesto dosud není kolektivní správa na unijní úrovni komplexně upravena, ačkoliv vytvoření jednotných podmínek pro kolektivní správce práv bylo jedním

---

¹⁹⁸ Konkrétně se jedná o tyto: Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl ze dne 8. září 1886, ve znění pařížské revize z roku 1971 (v platnost pro ČSR od 22. února 1921, ČR od 1. ledna 1993); Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS), sjednaná v rámci Dohody o zřízení Světové obchodní organizace ze dne 15. dubna 1994 (v platnost od 1. ledna 1995); Mezinárodní úmluva o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a televizních a rozhlasových organizací (Římská úmluva) ze dne 26. října 1961 (v platnost pro ČSR od 14. srpna 1964, ČR od 1. ledna 1993); Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském (WCT – WIPO Copyright Treaty) ze dne 20. prosince 1996 (v platnost od 6. března 2002); Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech (WPPT – WIPO Performances and Phonograms Treaty) ze dne 20. prosince 1996 (v platnost od 20. května 2002).

¹⁹⁹ Článek 11 a 13 Bernské úmluvy a článek 12 Římské úmluvy výslovně ponechávají na členských státech stanovení konkrétních podmínek, ze kterých mohou být určitá práva vykonávána.

²⁰⁰ Čerpáno z tiskové zprávy IP/12/772 z 11. července 2012.

z hlavních jednacích bodů Evropské komise již od publikování Zelené knihy o autorských právech a právech příbuzných v informační společnosti v roce 1995²⁰¹.

Donedávna byla kolektivní správa regulována pouze nepřímo pravidly hospodářské soutěže a i tam, kde komunitární právo do této oblasti zasahuje bezprostředně, se jedná především o úpravu danou rozhodnutími Evropské komise nebo Soudního dvora Evropské unie taktéž z oblasti soutěžního práva, popřípadě směrnice²⁰², které se úpravy kolektivní správy práv autorských a práv souvisejících dotýkají okrajově nebo ji pouze zmiňují²⁰³.

Zásadním posunem vpřed, kterým byl do budoucna vytyčen obsah snah o jednotnou legislativu v oblasti kolektivní správy, bylo vydání Sdělení Evropská komise ze dne 16. dubna 2004²⁰⁴ (jen pro úplnost je nutno dodat, že tomu ještě předcházelo usnesení Evropského parlamentu pojednávající o právním rámci pro kolektivní správce²⁰⁵), týkající se správy autorských práv a s nimi souvisejících práv na jednotném trhu. Komise se v něm zabývala jednak správou autorských práv, mimo jiné i kolektivní správou, dále pak vyjádřila nutnost sjednocení národních právních úprav kolektivní správy na evropské úrovni, především v oblastech, které nepříznivě ovlivňují přeshraniční obchod a kladou překážky rozvoji společného trhu²⁰⁶ a také vyslovila kritiku současnému modelu kolektivní správy²⁰⁷.

---

²⁰¹ Zelená kniha Komise ze dne 19. července 1995 o autorském právu a právech s ním souvisejících v informační společnosti, KOM(1995)0382.

²⁰² Jejich výčet je uveden v Příloze č.1.

²⁰³ Například směrnice Rady 93/83/EHS ze dne 27. září 1993 o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu, která organizace pro kolektivní správu definovala jako „organizace, která řídí a spravuje autorská práva a práva s nimi související, přičemž tato činnost je jedinou nebo jednou z jejích hlavních činností“.

²⁰⁴ European Parliament resolution of 15 January 2004 on Community Framework for collective management societies in the field of copyright and neighbouring rights (2002/2274(INI)), [2004] OJ EC No. C 92. Communication from the Commission to the Council, the European Parliament and the European Economic and Social Committee – The Management of Copyright and Related Rights in the Internal Market. COM/2004/0261, 16. 4. 2004.

²⁰⁵ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. ledna 2004 o rámci Společenství pro kolektivní správcovské společnosti v oblasti autorského práva a podobných práv, P5_TA(2004)0036, vydané v souvislosti s rozšiřováním EU. V něm Parlament vybízí Komisi pro futuro k zavedení minimálních standardů pro sjednávání tarifů, sestavení srozumitelného seznamu přiměřených režijních nákladů a zavedení jednotného systému pro kódování předmětů ochrany, což by zprůhlednilo kontrolu nad výkonem kolektivní správy a usnadnilo přeshraniční spolupráci mezi kolektivními správci. Dále pak zmiňuje hodnost zavedení auditů, jejichž účelem by bylo dohlížet na dodržování recipročních smluv kolektivní správy a mechanismů pro řešení sporů.

²⁰⁶ Např. vzniku a statutu kolektivních správců, vztahu kolektivních správců k uživatelům a nositelům práv a vnější kontroly kolektivních správců formou státního dohledu atd.

²⁰⁷ Za prvé obsahovala výtky ze stran uživatelů na poplatky za užití práv, administrativní zpoplatnění a jeho neprůhlednost a nedostatečného dohledu nad kolektivními správci; za druhé pak reflektovala nespokojenost držitelů práv, zejména velkých nahrávacích společností, s povinným zastoupením kolektivním správcem při výkonu určitých práv.

Na Sdělení navázala Komise následující rok Doporučením o kolektivní přeshraniční správě autorského práva a práv s ním souvisejících pro zákonné on-line hudební služby²⁰⁸, kde dále zesílil apel²⁰⁹ na nutnost harmonizace právní úpravy kolektivní správy a podpory online licenčních práv²¹⁰. Komise také podotkla, že nositelé práv by měli být oprávněni svěřit správu on-line práv k provozování on-line hudebních služeb kolektivnímu správci dle vlastního výběru a také v územním rozsahu dle svého výběru - správa on-line práv by tak neměla být, vzhledem ke své charakteristice, omezena pouze na příslušného národního kolektivního správce a území příslušného státu. Další část Doporučení se zabývá principy, kterými by se měly organizace kolektivní správy řídit²¹¹.

Reakce na toto Doporučení byly rozporuplné - některé organizace kolektivní správy tvrdily, že nejsou potřeba žádná závazná pravidla, jiné zase doporučení EK přivítaly²¹². Některé členské státy jako například Velká Británie a Francie se nechaly slyšet, že přijetí závazné legislativy není dobrým nápadem z důvodu progresivně se měnící situace na trhu, na kterou nebude moci legislativa reagovat. Vzhledem k tomu, že doporučení není právně závazné, bylo jeho provádění dobrovolné a ve výsledku neuspokojivé.

---

²⁰⁸ Doporučení Komise ze dne 18. května 2005 o kolektivní přeshraniční správě autorského práva a práv s ním souvisejících pro zákonné on-line hudební služby, 2005/737/ES.

²⁰⁹ V Doporučení doslova zaznělo: „V době využívání hudebních děl online komerční uživatelé vyžadují takovou licenční politiku, která odpovídá všudypřítomnosti on-line prostředí a je použitelná na více územích. Je proto vhodné zavést multiteritoriální licence, aby byla posílena právní jistota komerčních uživatelů v souvislosti s jejich činnostmi a podpořen vývoj zákonných online služeb, a tím zároveň navýšeny příjmy držitelů autorských práv. Svoboda v poskytování služeb kolektivní správy nezávisle na domovském státě správce by měla přinést také volnost vlastníkům autorských práv, kteří by si svobodně napříč EU mohli zvolit svého správce“.

²¹⁰ Vymezuje i samotný pojem „on-line práva“- těmi se dle čl. 1 písm. f) rozumí: „i) výlučné právo na rozmnožování, které se vztahuje na všechny rozmnoženiny podle směrnice 2001/29/ES v podobě nehmotných kopií vytvořených během on-line distribuce hudebních děl, ii) právo na sdělování hudebních děl veřejnosti v podobě práva udělit svolení nebo zakázat zpřístupnění veřejnosti podle směrnice 2001/29/ES nebo práva na spravedlivou odměnu podle směrnice 92/100/EHS zahrnující webcasting (internetové vysílání), internetové rádio a simulcasting nebo služby téměř na požádání (near-on-demand) na osobním počítači nebo na mobilním telefonu, iii) výlučné právo na zpřístupnění hudebního díla podle směrnice 2001/29/ES zahrnující služby na požádání nebo jiné interaktivní služby.“

²¹¹ Mezi ně patří například: objektivnost při udělování licencí, spravedlivé přerozdělování poplatků, transparentnost, nediskriminační jednání s uživateli, přístup uživatelů k údajům o tom, která práva a ve kterých zemích má správce na starosti atd. V doporučení bylo zmíněno i to, že by si členské státy měly určit pravidla pro řešení případných sporů týkající se například tarifů a podmínek udělování licencí nebo pověřování kolektivních správců.

²¹² Na základě Doporučení byla v roce 2008 uzavřena první licenční smlouva pro koncové uživatele v celé Evropské Unii, neboli pan-evropská licence, která zahrnovala veškeré nahrávky ve vlastnictví EMI, které budou nadále dostupné skrz mobilní služby v celé EU. O dva roky později pak byla představena iniciativa IMPEL, sdružující kolektiv nezávislých vydavatelů hudby, kde jednotliví nezávislí vydavatelé mají stejné výhody jako hlavní vydavatelé, kteří získali licence na multiteritoriální úrovni od kolektivního správce. Obdobně pak pracuje shodně s Doporučením s licencemi panevropskými.

Kritickou reakci na toto Doporučení pak představuje Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. března 2007 k doporučení Komise ze dne 18. října 2005 o kolektivní přeshraniční správě autorského práva a práv s ním souvisejících pro zákonné on-line hudební služby. Krom procesních pochybení²¹³, vytýká Evropský parlament protěžování velkých kolektivních správců a jejich koncernů, které by tak mohly ohrozit existenci malých i důležitou kulturní diverzitu. Reakce na svou kritiku se ani přes výzvu Evropský parlament nedočkal.²¹⁴

V Aktu o jednotném trhu²¹⁵ Komise opět označila duševní vlastnictví jako jednu z oblastí, v níž je zapotřebí legislativně jednat, a zdůraznila, že v době internetu se kolektivní správa musí vyvíjet směrem k nadnárodním, eventuálně celoevropským modelům udělování licencí, které se vztahují k území více členských států.

Nakonec pak ve sdělení Jednotný trh práv duševního vlastnictví²¹⁶ Komise definitivně oznámila, že předloží návrh právního rámce pro kolektivní správu autorského práva a práv s ním souvisejících²¹⁷.

Beze zmínky by pak neměla zůstat ani podrobná právní a hospodářská analýza vypracovaná v návaznosti na dokument Zelená kniha o online distribuci audiovizuálních děl v Evropské unii²¹⁸ a obsažená v Digitálním programu pro Evropu²¹⁹, sděleních Jednotný trh práv duševního vlastnictví a Soudržný rámec pro posílení důvěry v jednotný digitální trh

---

²¹³ Komise je Evropským parlamentem kritizována za obcházení demokratických procesů vynecháním konzultací Doporučení s Evropským parlamentem a dalšími dotčenými stranami a překročení rámce doporučení jako formy soft – law. Ostřejší komunikace na toto téma pokračuje i v Usnesení Evropského parlamentu ze dne 25. Zář 2008 o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících pro zákonné online hudební služby (2010/C 8 E/19).

²¹⁴ Na to konto bylo vydáno Usnesení Evropského parlamentu ze dne 25. Zář 2008 o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících pro zákonné online hudební, ve kterém Evropský parlament nejprve kritizuje Komisi za to, že ignoruje jeho Usnesení ze dne 13. března 2007, a následně ji vyzývá, aby do budoucna neobcházel legislativní úlohu Parlamentu jako spolutvůrce legislativních aktů týkajících se tvůrčího obsahu on-line.

²¹⁵ Sdělení Komise Evropskému Parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Akt o jednotném trhu Dvanáct nástrojů k podnícení hospodářského růstu a posílení důvěry „Společně pro nový růst“, KOM(2011) 206 ze 13. 4. 2011.

²¹⁶ Sdělení Komise ze dne 24. 5. 2011 Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Jednotný trh práv duševního vlastnictví, Podpora kreativity a inovací za účelem zajištění hospodářského růstu, vysoce kvalitních pracovních míst a prvotřídních výrobků a služeb v Evropě; KOM(2011)287.

²¹⁷ Nevyhnutelnost tohoto legislativního návrhu byl rovněž zdůrazněn v dokumentu Komise Evropský program pro spotřebitele, KOM(2012) 225.

²¹⁸ Zelená kniha o on-line distribuci audiovizuálních děl v Evropské unii: příležitosti a výzvy při tvorbě jednotného digitálního trhu, KOM(2011) 427.

²¹⁹ Sdělení Komise ze dne 19. 5. 2010 Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Digitální program pro Evropu, KOM(2010)245.

elektronického obchodu a on-line služeb²²⁰. Tato analýza je důležitá zejména proto, že sloužila jako podklad²²¹ pro níže zmiňovaný Návrh směrnice o kolektivní správě²²² - obsahuje posouzení rozsahu a fungování autorského práva a práv s ním souvisejících v souvislosti s internetovými přenosy v rámci jednotného trhu, včetně otázky, zda je nutné současné výjimky a omezení autorského práva a práv s ním souvisejících udělených podle směrnice 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti²²³ aktualizovat nebo na úrovni EU dále harmonizovat.

8.2. Kolektivní správa v EU a soutěžní právo

Právo hospodářské soutěže se oblasti kolektivní správy práv autorských bezprostředně dotýká – není totiž v řadě evropských států výjimkou, že pro každou oblast a obor právem chráněné tvůrčí činnosti existuje na tamním trhu pouze jediný správce. Nezřídka se tak dostane do postavení soutěžního monopolisty či dominanta daného trhu a to ať už z pohledu uživatele autorsky chráněných děl, který má často na výběr jen jediného legitimního dodavatele licence, či z pohledu vlastníka autorských práv, jenž mnohdy může zvolit pouze jednoho správce a světit mu správu svých autorských práv.

Výše popsaný stav spadá do oblasti upravené soutěžním právem, a jak již bylo zmíněno nutně neimplikuje rozpor s pravidly na ochranu hospodářské soutěže. Deliktním výkonem autorského práva, respektive jeho správy, je až zneužití dominantního či monopolního postavení soutěžitelů, které vede ke střetu s komunitárními pravidly na ochranu hospodářské soutěže.

Tyto pravidla mají svou základ stanoven již ve Smlouvě o fungování EU²²⁴ a to ve člancích 101 a 102. Článek 101 obsahuje zákaz dohod mezi podniky a podobné jednání ve

---

²²⁰ Sdělení Komise Evropskému Parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Soudržný rámec pro posílení důvěry v jednotný digitální trh elektronického obchodu a on-line služeb, KOM(2011) 942.

²²¹ Viz. Impact Assessment accompanying the document Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on collective management of copyright and related rights and multi-territorial licensing of rights in musical works for online uses in the internal market, SWD(2012) 204.

²²² Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu, COM(2012) 372.

²²³ Směrnice požaduje licenci pro každé z práv k jakémukoliv využívání hudebních děl online (např. hudební služby, které spotřebitelům umožňují stahovat hudbu nebo ji poslouchat ve streamingovém režimu; služby, které poskytují přístup k filmům či hrám, v nichž je hudba důležitým prvkem atd.), těmito právy jsou výlučné právo na rozmnožování a výlučné právo na sdělování hudebních děl veřejnosti, které zahrnuje právo na zpřístupnění.

²²⁴ Smlouva o fungování EU – Lisabonská smlouva (SFEU).

shodě, které by mohlo ovlivnit obchod mezi členskými státy a které mají za účel či v důsledku vedou k vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na jednotném trhu²²⁵. Článek 102 zakazuje zneužívání dominantního postavení na jednotném trhu nebo jeho podstatné části, které by mohlo ovlivnit obchod mezi členskými státy²²⁶.

Aplikovatelnost těchto článků, primárně vztažených k podnikům, na činnost kolektivních správců nebyla vždy jednoznačná a byla vyřešena až rozhodovací praxí ESD. Prvním krokem bylo vytvoření do té doby neexistující soutěžně právní definice pojmu „podnik“²²⁷ a druhým pak navázání na autorská práva a jejich správu a to zejména v rozhodnutí Magill²²⁸. V tom bylo shledáno, že výše uvedená ustanovení SFEU se mohou, za určitých podmínek, vztahovat i na soutěžně deliktní výkon autorského práva a tedy i na kolektivní správce jako agentury, kterým jsou svěřována práva autorů. I oni se podílejí na obchodní směně služeb a tím i na výkonu ekonomických aktivit, nehledě na to, zda z toho mají zisk nebo ne.

Nutně tedy musela být řešena i výše zmíněná otázka, zda a za jakých okolností dominantní či monopolní postavení subjektu na trhu práv k duševnímu vlastnictví znamená narušení hospodářské soutěže.

Odpověď přinesly opět judikáty ESD a to v případě Parke, Davis & Co. v. Probel²²⁹, týkajícím se patentové ochrany, a rovněž v rozhodnutí ve věci Deutsche Grammophon v. Metro²³⁰, ve kterých soud shodně uvedl, že narušení hospodářské soutěže, ve smyslu

---

²²⁵ Demonstrativní výčet v článku 101 SFEU, odst.1 pak jako možné příklady uvádí: „a) přímo nebo nepřímo určují nákupní nebo prodejní ceny anebo jiné obchodní podmínky; b) omezují nebo kontrolují výrobu, odbyt, technický rozvoj nebo investice; c) rozdělují trhy nebo zdroje zásobování; d) uplatňují vůči obchodním partnerům rozdílné podmínky při plnění stejné povahy, čímž jsou někteří partneři znevýhodněni v hospodářské soutěži; e) podmiňují uzavření smluv tím, že druhá strana přijme další plnění, která ani věcně, ani podle obchodních zvyklostí s předmětem těchto smluv nesouvisejí.“

²²⁶ Článek 102 SFEU dále uvádí: „Takové zneužívání může zejména spočívat: a) v přímém nebo nepřímém vynucování nepřiměřených nákupních nebo prodejních cen anebo jiných nerovných obchodních podmínek; b) v omezování výroby, odbytu nebo technického vývoje na úkor spotřebitelů; c) v uplatňování rozdílných podmínek vůči obchodním partnerům při plnění stejné povahy, čímž jsou někteří partneři znevýhodňováni v hospodářské soutěži; d) v podmiňování uzavření smluv tím, že druhá strana přijme další plnění, která ani věcně, ani podle obchodních zvyklostí s předmětem těchto smluv nesouvisejí.“

²²⁷ První v celé řadě rozsudků, která vymezila pojem podnik, bylo rozhodnutí ESD 19/61, Mannesmann. Definice se nakonec ustálila jako entita, která: a) vyvíjí trvalou činnost ekonomické povahy sledující určitý hospodářský cíl, kterým však vždy nemusí být dosažení zisku, b) je autonomní v jednání, při kterém může nezávisle určovat své chování na trhu.

²²⁸ Rozhodnutí ESD ve věci C-241/91 P a C-242/91 P Radio Telefís Eireann (RTE) a Independent Television Publications (ITP) v. Komise, ze dne 6. dubna 1995.

²²⁹ Rozhodnutí ESD 24/67 ve věci Parke, Davis and Co. v. Probel, Reese, Beintema-Interpharm and Centrafarm, ze dne 29. ledna 1968.

²³⁰ Rozhodnutí ESD 78/70 ve věci Deutsche Grammophon Gesellschaft mbH v. Metro-SB-Großmärkte GmbH & Co. KG., ze dne 8. června 1971.

nynějšího článku 102 SFEU, nenastane pouhým výkonem výlučného práva²³¹. Ve věci Sirena v. Eda²³² dále upřesnil, že o dominantní postavení půjde až tehdy, když na relevantním trhu nebude existovat žádný substituční výrobek nebo služba²³³.

Judikatura dále specifikuje tzv. behaviorální zneužití dominantního postavení spočívající v chování oslabujícím strukturu trhu, a tzv. strukturální zneužití uskutečňované chováním dominantního podniku, který strukturu trhu již ovlivňuje a jeho cílem je ještě více poškodit soutěžní prostředí. Tento přístup vyjadřuje snahu Soudního dvora Evropské unie a dalších orgánů EU o rozšiřující výklad čl. 102 spočívající například v zohlednění nepřímých dopadů jednání podniku např. na sekundárním trhu.

Kolektivní správci nesli zahrnutí své činnosti do působnosti článku 102 SFEU (respektive tehdy dnes již bývalého článku 82 Smlouvy o ES) nelibě a snažili se oponovat argumentem zvláštní povahy své činnosti a konkrétně čl. 106, odst. 2 SFEU²³⁴ (respektive bývalým článkem 86, odst. 2 Smlouvy o ES), který podle jejich názoru naopak činnost kolektivních správců z jeho působnosti vyjímá.

Evropský soudní dvůr k otázce specifického postavení kolektivního správce rozhodl v případě BRT v. SV SABAM a NV Fonior²³⁵ a to tak, že „*přísluší...národnímu soudci posoudit, zda podnik, který se dovolává ustanovení článku 90, odstavec 2²³⁶ pro prosazení výjimky z pravidel Smlouvy, byl skutečně pověřen členským státem správou služeb obecného hospodářského zájmu*“. Dále pak ESD uvedl, že „*toto nemůže být případ podniku, který stát nepověřil žádným posláním a který spravuje soukromé zájmy, i když se jedná o práva k duševnímu vlastnictví chráněná zákonem*“ a navázal tak na dřívější rozhodnutí Komise v případě GEMA.

---

²³¹ Deutsche Grammophon v. Metro: „výrobce zvukových nosičů, kterému náleží právo příbuzné právu autorskému, nezaujímá dominantní postavení ve smyslu čl. 86 Smlouvy pouze výkonem svého výlučného práva na distribuci chráněných výrobků“.

²³² Rozhodnutí ESD ve věci 40/70 Sirena S.r.l. v Eda S.r.l. and others., ze dne 18. února 1971.

²³³ V Sirena v. Eda definováno jako „moc zabránit zachování účinné soutěže na větší části daného trhu, berouc v úvahu zejména možnou existenci a postavení výrobce nebo distributora, který distribuuje obdobné nebo nahraditelné výrobky.“

²³⁴ Článek 106, odst. 2 uvádí, že: „*Podniky pověřené poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu nebo ty, které mají povahu fiskálního monopolu, podléhají pravidlům obsaženým ve Smlouvách, zejména pravidlům hospodářské soutěže, pokud uplatnění těchto pravidel nebrání právně nebo fakticky plnění zvláštních úkolů, které jim byly svěřeny. Rozvoj obchodu nesmí být dotčen v míře, která by byla v rozporu se zájmem Unie.*“

²³⁵ Rozhodnutí ESD 127/73 ve věci Belgische Radio en Televisie and société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs v SV SABAM and NV Fonior., ze dne 21. března 1974.

²³⁶ Nynějšího čl. 106, odst. 2 SFEU.

V souvislosti s německým kolektivním správcem GEMA²³⁷ učinila Evropská komise dvě vzorová rozhodnutí reprezentující celý soubor podobných sporů. V prvním z nich²³⁸ Komise shrnula, že GEMA není veřejným podnikem ani podnikem ve smyslu čl. 106, odst. 2 SFEU, neboť mu státem nebyl udělen legální monopol pro výkon kolektivní správy a německý autorský zákon dále nevyklučoval jinému kolektivnímu správci získat oprávnění k výkonu kolektivní správy pro stejný okruh spravovaných práv jako GEMA. Komise v tomto případě nebrala v potaz ani faktické monopolní postavení GEMA či její pověření výkonem služeb obecné kulturní a sociální povahy, čímž deklarovala, že k aplikaci čl. 106, odst. 2 SFEU nelegitimuje naplňování veřejného kulturního zájmu v podobě zpřístupňování kulturních práv široké veřejnosti či neziskový motiv. Druhé rozhodnutí v souvislosti s GEMA²³⁹ se týkalo nerovného rozdělení příjmů. Podle Komise GEMA nerespektovala spravedlivé rozdělení příjmů, když platila dodatečné poplatky pouze těm členům, kteří byli členy její organizace déle než 3 roky.

Zneužitím dominantního či monopolního postavení kolektivního správce na trhu ve vztahu k rozdělení příjmů se ESD zabýval i v souboru rozhodnutí týkajících se francouzského kolektivního správce SACEM²⁴⁰. V nich se povětšinou posuzovala přiměřenost výše autorských odměn za užití hudebních děl, přičemž ESD připustil, že uplatňování výrazně vyšších honorářů, než je obvyklé v jiných členských státech EU, neporušuje komunitární soutěžní předpisy v případě, že kolektivní správce je schopen rozdíl mezi výší honorářů řádně doložit a odůvodnit.

I orgány EU uznávají, že efektivní ochrana autorských práv kolektivními správci předpokládá co nejvyšší koncentraci kolektivní správy do jednoho či několika málo kolektivních správců. Taková pozice však nesmí vést ke zneužití postavení na trhu, ESD popsané jako „*závazky, které nejsou nezbytně nutné k uskutečňování jeho sociálního cíle a které takto nespravedlivým způsobem omezují svobodu jakéhokoli člena ve výkonu jeho autorského práva*“²⁴¹.

---

²³⁷ Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte.

²³⁸ Rozhodnutí Komise ve věci 71/224/EHS, ze dne 2. června 1971.

²³⁹ Rozhodnutí Komise ve věci 72/268/EHS, ze dne 6. července 1972.

²⁴⁰ Société des auteurs, compositeurs et éditeurs de musique.

²⁴¹ Citace z již zmiňovaného rozhodnutí BRT v. SV SABAM a NV Fonior, kde ze strany dominantního kolektivního správce došlo k např. požadování vyšších paušálních licenčních poplatků od dovozců přístrojů oproti tuzemským výrobcům, omezení svobody členů obrátit se na jiného kolektivního správce, nepřiměřenou délku výpovědní doby smlouvy o zastupování či ustanovení diskriminující příslušníky jiných zemí atd.

8.3. Přeshraniční udělování online licencí

Přestože online prostředí nezná hranic, trh s online hudebními službami v EU je roztržštěný a jednotný trh jako takový v této oblasti neexistuje. V mnohých případech prohloubila současnou situaci evropského digitálního trhu s online hudebními službami složitost a náročnost kolektivní správy práv v Evropě. Tato situace je ve značném nesouladu s rychle narůstající poptávkou ze strany spotřebitelů po přístupu k digitálnímu obsahu a souvisejícím inovativním službám nevyjímaje jejich příhraniční formu.

Kolektivní správci, v souvislosti s výše zmíněným, se snaží uzavírat tzv. nové generace smluv o zastupování při výkonu kolektivní správy, jež mají umožnit poskytovat uživatelům tzv. multiteritoriální licence opravňující je k užití díla v on-line prostředí bez ohledu na skutečné bydliště.

Ovšem uzavřením takovýchto teritoriálně neomezených licenčních smluv o užití dochází teoreticky k rozporu se sjednanými recipročními smlouvami, které kolektivním správcům neumožňují poskytovat licenci s celosvětovým územním rozsahem. Řešení této se kolektivní správci snaží najít v multilaterálních smlouvách, které uzavírají s jinými kolektivními správci a navzájem se v nich zmocňují a opravňují uzavírat s uživateli smlouvy o užití děl v počítačových sítích s účinky pro území všech smluvních stran příslušné smlouvy.

Ani toto řešení však není pro kolektivní správce bez komplikací. Jak se ukazuje, z pohledu komunitárního soutěžního práva jsou takové smlouvy často považovány za rozporné s článkem 101 SFEU, protože soutěžitelé přímo nebo nepřímo určují obchodní podmínky. Následkem toho je potenciálně ovlivněn obchod mezi členskými státy a narušena hospodářská soutěž na vnitřním trhu EU.

Jednou z těchto smluv byla i tzv. Smlouva o Simulcastingu, jež vypracovala v roce 2000 Mezinárodní federace hudebního průmyslu²⁴² ve spolupráci s některými kolektivními správci. Princip systému Smlouvy o Simulcastingu se příliš nelišil od výše popsaného - jednotliví kolektivní správci, signatáři²⁴³ smlouvy, uzavřou bilaterální smlouvy se všemi ostatními zúčastněnými kolektivními správci. Díky tomu stačilo uživateli v roce 2002 získat jedinou tzv. one-stop shop licenci pro služby simulcastingu²⁴⁴ platnou na území celkem 31 států. Smlouva o Simulcastingu však představovala potencionální střet s komunitárními předpisy a zakázanou dohodu neslučitelnou s vnitřním trhem podle tehdejšího článku 81 odst.

---

²⁴² IFPI - International Federation of the Phonographic Industry

²⁴³ Včetně například českého Integramu.

²⁴⁴ Tedy současného vysílání programu prostřednictvím více než jednoho média.

1 SES. IFPI tedy vyrozuměla v souladu s Nařízením Rady č. 17/1962²⁴⁵ Komisi a požádala jí o individuální výjimku podle čl. 81 odst. 3 SES²⁴⁶. Komise následně zahájila řízení, které vyústilo v rozhodnutí²⁴⁷ o udělení individuální časově ohraničené výjimky za podmínky úprav textu smlouvy. Nově zakotveno tak bylo právo uživatelů zvolit si volně smluvního kolektivního správce na území EU a stanovení částí ceny tvořené samotným předmětem ochrany a částí tvořenou poplatky za správu a administraci.

V roce 2001 se pětice kolektivních správců z několika zemí²⁴⁸ pokusila tzv. Santiágskou dohodou zavést multi-teritoriální udělování licencí pro online hudební služby na internetu. Smlouva obsahovala aplikaci neexkluzivního licenčního režimu spočívajícího na udělení licence uživatelům zejména ke stahování a sdílení online obsahu bez práva na rozmnožování děl. V praxi by pak uživatel žádal o multiteritoriální licenci pouze od jednoho kolektivního správce působícího pro území skutečného sídla provozovatele služby (poskytovatel obsahu licence). Evropská komise vznesla v roce 2004 námitky vůči dohodě²⁴⁹, na konci téhož roku však dohoda vypršela a nebyla obnovena.

Beze zmínky nemůže zůstat ani případ týkající se organizace CISAC²⁵⁰. Řízení Komise bylo iniciováno dle článku 81 SES a článku 53 Dohody o Evropském hospodářském prostoru na základě stížnosti podané vysílací skupinou RTL a provozovatelem digitálního a interaktivního vysílání hudby Music Choice. Zaměřilo se na problematiku recipročních dohod, které byly uzavírány mezi jednotlivými kolektivními správci²⁵¹ v rámci konfederace CISAC²⁵².

---

²⁴⁵ Nařízení Rady (EHS) č. 17 ze dne 6. února 1962: První nařízení k provedení čl. 85 a 86 Smlouvy, v platném znění.

²⁴⁶ Notice pursuant to Article 19(3) of Council Regulation No. 17 concerning an application for negative clearance or exemption under Article 81(3) of the EC Treaty, 17.8.2001, (Case COMP/C2/38.014 – IFPI „Simulcasting“), (2001/C 231/04).

²⁴⁷ Commission Decision of 8 October 2002 relating to a proceeding under Article 81 of the EC Treaty and Article 53 of the EEA Agreement (Case No COMP/C2/38.014 –IFPI “Simulcasting”).

²⁴⁸ PRS for Music (Velká Británie), SACEM (Francie), GEMA (Německo), BUMA (Nizozemí) a BMI (USA). O vzniku EK obdržela oznámení - Notification of cooperation agreements (Case COMP/C2/38.126 — BUMA, GEMA, PRS, SACEM).

²⁴⁹ Podle Komise nesplňovala podmínky soutěžního práva, konkrétně článku 81 odst. 3 SES, protože neumožňovala uživatelům vybrat si libovolného kolektivního správce, podporovala výlučnost zúčastněných kolektivních správců a zamezovala tak vývoji volného trhu. Viz. Sdělení zveřejněné podle čl. 27 odst. 4 nařízení Rady č. 1/2003 ve věci COMP/C2/39152 – BUMA a ve věci COMP/C2/39151 – SABAM (dohoda ze Santiaga – věc COMP/C2/38126).

²⁵⁰ Rozhodnutí Komise ze dne 16.07.2008 K(2008)3435 vztahující se k řízení podle článku 81 Smlouvy o ES a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/C2/36.698 – CISAC)

²⁵¹ Celkem 24 organizací kolektivní správy v prostoru EU.

²⁵² Confédération Internationale des Sociétés d'Auteurs et Compositeurs - Mezinárodní konfederace společenství autorů a skladatelů je nevládní, nezisková organizace se sídlem v Paříži a nevydává žádné licence, a to zejména

Prosazovaná vzorová smlouva o vzájemném zastupování, která pokrývala všechny typy využívání hudebních děl vyžadujících licenci na veřejné provozování za účelem správy zahraničního hudebního repertoáru, obsahovala právně rozporné doložky o omezení členství²⁵³, přiznávání výlučných práv obsažených ve smlouvách o vzájemném zastupování a vymezení územní působnosti způsobem, který omezoval licence na domácí území každé zúčastněné organizace kolektivní správy²⁵⁴.

Komise dne 16. července 2008 ve sporu rozhodla²⁵⁵ a nařídila vyjmutí těchto doložek. Ve svém rozhodnutí kritizuje zejména fragmentaci jednotného trhu na vnitrostátní monopoly a následná omezení pro koncové uživatele. Většina členů CISAC se proti rozhodnutí odvolala s tím, že samotné rozhodnutí nezpochybnují v části týkající se omezení členství²⁵⁶, ale v bodech týkajících se opuštění principu teritoriality. Argumentují tím, že doložka teritoriality byla přidána zejména v zájmu komerčních uživatelů a zachování efektivnosti kolektivní správy. Efekt při potvrzení rozhodnutí by mohl být značný – pravděpodobně by vedl k masovějšímu nástupu panevropských licencí, tolik podporovaných Komisí, a zániku národních monopolů kolektivních správců.

Podobně pak princip teritoriality překonává i rozhodnutí Soudního dvora EU²⁵⁷ týkající se FAPL²⁵⁸. V něm Soudní dvůr deklaruje, že samotné udělování výhradních licencí je v souladu s unijními pravidly hospodářské soutěže, nikoliv však dodatečná ustanovení, kterými se ukládá povinnost zajistit dodržování územního omezení a zabránit přeshraničnímu

---

žádné přeshraniční licence. Naopak jejím posláním je posilovat a rozvíjet mezinárodní síť autorských společností prostřednictvím vzájemných dohod. Proto má CISAC významný vliv na podmínky vzájemných mezinárodních dohod mezi kolektivními správci práv. Členy jsou i české organizace DILIA, GESTOR a OSA.

²⁵³ Doložka obsažená v ustanovení čl. 11 odst. II vzorové smlouvy konfederace CISAC stanovila, že: „V době platnosti této smlouvy žádná z dotčených organizací kolektivní správy práv nesmí, bez souhlasu druhé dotčené strany, přijmout za svého člena žádného již stávajícího člena dotčené druhé organizace, nebo společnosti pocházející ze země, ve které dotčená druhá organizace kolektivní správy působí“

²⁵⁴ Jedná se tedy o princip teritoriality.

²⁵⁵ Překvapivě bez udělení pokut.

²⁵⁶ Což pro autory a nositele práv znamená potvrzení možnosti registrovat se u kolektivního správce, který nabídne nejlepší podmínky.

²⁵⁷ Spojené věci C-403/08 a C-429/08 - Football Association Premier League a další.

²⁵⁸ FAPL - Football Association Premier League Ltd. je organizace zabývající se poskytováním licencí pro vysílání televizních záznamů z utkání první anglické fotbalové ligy (Premier League). Tyto licence obsahují doložky o exkluzivitě - oprávnění držitelé na jejich základě získávají výlučné právo na živé vysílání utkání pro příslušné území. Zároveň se však zavazují k povinnosti zabránit možnosti zhlédnutí vysílání či záznamu mimo v licenci obsaženém území. Obvykle se tak děje prostřednictvím kombinace na regionu závislém kódování družicového signálu vysílání a příslušné dekodovací karty. Objevily se pokusy obejít tato omezení importem karet určených pro jiné území (převážně z Turecka, Řecka a některých arabských zemí) a následně je nabízet v britských restauračních zařízeních a to s cenou výrazně nižší než stanovenou místními vysílajícími organizacemi.

poskytování služeb při využívání těchto licencí. Taková ustanovení představují zakázané omezení hospodářské soutěže dle článku 101 SFEU.

Je tedy zřejmé, že v budoucnu je nevyhnutelný vznik nového rámce udělování licencí - teritoriálně neomezeného, zaměřeného na přeshraniční udělování online licencí.

Tento proces se však jistě neobejde bez problémů; autorské právo a jeho správa má doposud teritorialitu jako jeden z typických znaků a zavedení teritoriálně nezávislého udělování licencí se tak zdá značně komplikovaným procesem. Zamýšlený jednotný systém kolektivní správy by mohl narazit na problém se stanovením pravidel pro jednotlivé druhy uživatelů a majitelů práv. Poskytování panevropské licence s vyloučením nebo jen minimálním zásahem lokálního kolektivního správce, který umožňuje reciproční udělování licencí, může být těžko proveditelné.²⁵⁹ V každé zemi je systém kolektivní správy na jiné úrovni a kolektivní správci vybírají za stejné služby různé licenční poplatky.

Dalšími problémy při vytváření efektivní správy zejména digitálních médií je možná nedůvěra v přeshraniční licenční smlouvy a přeshraniční vybírání poplatků ze strany uživatelů i nositelů práv, chybějící daňová harmonizace nebo vysoká spjatost občanů s vlastní národní kulturou.²⁶⁰ V neposlední řadě je třeba zmínit jako jednu z překážek pirátské kopírování a sdílení hudby.

Objevily se i názory, že jakékoliv právní zásahy stran orgánů EU do problematiky kolektivních správců v oblasti udělování licencí, řízení a transparentnosti jsou zbytečné. Např. dle názoru organizace IFRRO²⁶¹ je nejlepším řešením nechat na sebe volně působit zájmy vlastníků autorských práv a uživatelů. Skepticky se stavěla i k záměru EU v budování mechanismu pro řešení sporů, když stávající systém externího řešení sporů funguje celkem bez problémů.²⁶²

V některých členských zemích jsou navíc organizace kolektivní správy úzce propojeny s politikou. Vedení kolektivních správců je jmenováno vládou například v Itálii, Francii a Španělsku. Větší tržní orientace by proto byla pro kolektivní správce jistě prospěšnější. Ve více jak polovině zemí EU je však v legislativě týkající se kolektivních správců uvedeno, že se jedná o neziskové organizace.²⁶³

---

²⁵⁹ Viz například závěrečné argumenty zprávy KEA: The Collective Management of Rights in Europe: THE Quest for Efficiency, 2006

²⁶⁰ GESAC. Position Paper on Certain Aspects of Collective Management of Copyright in the Single European Digital Music Market, Brussels, 2011.

²⁶¹ International Federation of Reproduction Rights Organisations

²⁶² Viz IFRRO: Submission on consultation paper on recommendation 2005/737/EC.

²⁶³ KEA: The Collective Management of Rights in Europe: THE Quest for Efficiency, 2006.

8.4. Návrh směrnice o kolektivní správě

Dne 11. 7. 2012 byl zveřejněn návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu²⁶⁴.

Tento návrh je předložen v rámci vytyčeném již zmiňovanými Směrnicemi²⁶⁵, Rozhodnutími²⁶⁶, Doporučeními Komise²⁶⁷, Sděleními²⁶⁸, relevantní judikaturou ESD²⁶⁹, dále rozsáhlými veřejnými konzultacemi²⁷⁰ a v neposlední řadě SFEU²⁷¹.

Předmětem návrhu této směrnice je stanovit požadavky, které jsou nezbytné k zajištění řádného fungování správy autorského práva a práv s ním souvisejících vykonávané kolektivními správci²⁷² a rovněž požadavky na udělování licencí pro více území k autorským právům k užití hudebních děl online kolektivními správci²⁷³.

Navržená Směrnice si klade za úkol prostřednictvím jednotného právního rámce modernizovat a zefektivnit kolektivní správu, vytvořit pobídky k inovativnějším a kvalitnějším digitálním službám zejména v hudebním sektoru, a to skrz dvě základní cílové oblasti²⁷⁴:

I) Zvýšení transparentnosti a dohledu nad činností kolektivních správců všech odvětví ve prospěch nositelů práv a potažmo uživatelů.

---

²⁶⁴ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu, 2012/0180 (COD).

²⁶⁵ Převážně pouze odkazující na správu práv kolektivními správci či obsahující legální definice – viz příloha Nařízení Evropského Parlamentu a Komise. Dále pak tento návrh přímo doplňuje směrnici 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu, jejímž cílem je vytvořit právní rámec pro zajištění svobody usazování a volného pohybu služeb mezi členskými státy.

²⁶⁶ Např. v Návrhu i v této práci zmiňované Rozhodnutí Komise 16. 7. 2008 (CISAC) (COMP/C2/38.698)

²⁶⁷ Uvádí se již zmiňované Doporučení Komise 2005/737/ES ze dne 18. května 2005 o kolektivní přeshraniční správě autorského práva a práv s ním souvisejících pro zákonné on-line hudební služby.

²⁶⁸ Z nejdůležitějších: Digitální program pro Evropu KOM(2010) 245) a Evropa 2020 - Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění (KOM(2010) 2020) .

²⁶⁹ Výše zmiňované C-395/87 *Ministere public v Jean-Louis Tournier and Joined Cases 110/88 a 241/88, 242/88 Francois Lucazeau and others v SACEM* a mnohé další .

²⁷⁰ "Content Online" - 22.10.2009 až 5. 1. 2010 a Veřejné slyšení ze dne 23. dubna 2010.

²⁷¹ Jedná se o naplnění čl. 50 (2)(g), 53 a 62 Smlouvy ve smyslu volného přeshraničního poskytování a pohybu služeb (viz bod 3 Návrhu) a dále pak článku 167, podle kterého má Unie ve své činnosti přihlížet ke kulturním hlediskům, zejména s cílem uznávat a podporovat rozmanitost svých kultur.

²⁷² Bez ohledu na odvětví, v němž působí (s malou výjimkou pro mikropodniky ponechané na vůli jednotlivých členských států) pro ně platí Hlava I, II a IV Návrhu.

²⁷³ Pravidla platná výhradně pro tento sektor jsou obsažena v Hlavě III a článcích 36 a 41 Hlavy IV Návrhu.

²⁷⁴ Impact assessment accompanying the document Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on collective management of copyright and related rights and multi-territorial licensing of rights in musical works for online uses in the internal market, SWD(2012) 204.

Dispozice a jednotlivé požadavky právní úpravy²⁷⁵, která má být za tímto účelem členskými státy vytvořena, lze tematicky rozčlenit na:

A. Členství a organizace kolektivní správy

- povinnost kolektivního správce jednat vždy v zájmu svých členů a tyto nezatěžovat nadbytečnými povinnostmi;
- nediskriminační zacházení s držiteli práv vztahující se na pravidla členství a zastoupení v správních orgánech;
- spravedlivá a vyvážená účast držitelů práv na vnitřních rozhodovacích procesech a valné hromadě - včetně určení minimálních pravomocí valné hromady;
- hlubší zakotvení povinnosti vedení kolektivního správce hájit zájmy držitelů práv, plnit povinnosti dobrého hospodáře atd. a vytvoření kontrolních mechanismů, kterými by držitelé práv vůči správci disponovali (např. povinnost zřízení dozorčí funkce).

B. Právo volby

- právo držitele svěřit svá práva kolektivnímu správci dle vlastního výběru a to včetně územního a věcného rozsahu;
- potřeba výslovného souhlasu ke správě práv;
- právo vyvázat se zcela či částečně z kolektivní správy.

C. Rozdělení a nakládání s výnosy

- povinnost vyplatit částky splatné nositelům práv v přesné výši a bez zbytečného odkladu;
- rovné zacházení při výběru a rozúčtování honorářů zohledňující hodnoty spravovaného práva a poskytnutých služeb;
- spravedlivý přístup členům a nositelům práv ke všem sociálním, kulturním nebo vzdělávacím službám, jsou-li financovány ze srážek;
- spravedlivé zatížení správními a provozními poplatky;
- právo být předem informován o výši správních poplatků, všech dalších srážkách a odpočtech ve smlouvě o zastoupení;

---

²⁷⁵ Obsaženy v Hlavě II Návrhu.

- oddělení vlastních aktiv správce od výnosů z licenčních poplatků, jasné oddělení nákladů a výnosů u jednotlivých finančních toků atd.;
- zakotvená povinnost podniknout přiměřená opatření k určení držitele práv;
- zákaz diskriminace při správě práv kolektivními správci jménem jiného správce na základě smlouvy o zatupování (zejména stran sazeb, srážek a plateb).

D. Transparentnost a přístup k informacím²⁷⁶

- právo zastoupeného nositelé práv na pravidelně poskytnuté informace o poskytnutých licenčních právech, vybraných a vyplacených poplatcích, srážkách a jiných důležitých údajích;
- právo kolektivního správce zastoupeného na základě smlouvy o zastoupení na pravidelně poskytnuté informace o poskytnutých licenčních právech, vybraných a vyplacených poplatcích a jiných důležitých údajích;
- právo nositelů práv, uživatelů a jiných kolektivních správců na informace o stávajícím repertoáru kolektivního správce, územním rozsahu zastoupení, uzavřených smlouvách o zastoupení, vzorových smlouvách a platných sazbách a tarifech;
- povinnost zveřejnit klíčové dokumenty jako jsou stanovy, podmínky členství, rozúčtovací řád, informace o vedení kolektivního správce atd.;
- povinnost zveřejnit výroční zprávu o transparentnosti včetně zásad řízení a jejich provádění a účetní závěrky podléhající kontrole nezávislého auditora.

II) Podpora dobrovolné agregace repertoárů hudebních děl a zjednodušení jejich online licencování pro více území a to především stanovením minimálních právních a technických požadavků²⁷⁷ kladených na kolektivní správce.

Předpoklady a jednotlivé nároky k výše zmíněnému jsou vymezeny v Hlavě III²⁷⁸ Návrhu a dle vnitřního členění a obsahu je lze rozdělit na tyto okruhy:

²⁷⁶ Tyto informace by měl kolektivní správce poskytovat v elektronické formě.

²⁷⁷ Souhrn legislativních a technických standardů vytvořených za tímto účelem je v návrhu pracovně nazýván „Evropským licenčním pasem - The European Licensing Passport“.

²⁷⁸ Právní úprava v Hlavě III tohoto návrhu se vztahuje jak na přímé smluvní zastoupení, tak na zastoupení na základě reciproční smlouvy a dále je z její působnosti může být vyjmuta udělování multiteritoriálních licencí pro užití rozhlasových televizních programů obsahující hudební díla (Článek 33).

A. Nakládání s daty a jejich zpracování

- dostatečná kapacita k účinnému a transparentnímu elektronickému zpracování údajů nezbytných k využívání spravovaného práva;
- přesná a průběžně aktualizovaná databáze spravovaných práv s možností korekce ze stran autorů a ostatních kolektivních správců;
- schopnost efektivně sledovat skutečné využití spravovaného repertoáru²⁷⁹, zpracovávat zprávy o jeho užívání a provádět fakturaci elektronicky včetně postupů umožňující její zpochybnění;
- elektronická registrace prací a smluvního zastoupení včetně jeho změn.

B. Vyúčtování a služby držitelům práv

- přesné a neprodlené převedení odměny za vybrané licenční poplatky zastupovanému nositeli práv či kolektivnímu správci a to včetně určení díla a jeho užití;
- podávání zpráv o udělených licencích, distribučních kanálech, administrativních nákladech a srážkách atd.

C. Smluvní zastoupení mezi kolektivními správci²⁸⁰

- za nediskriminačních podmínek, nevýlučně;
- povinnost²⁸¹ kolektivních správců zastupovat zahraniční repertoár jiného kolektivního správce.

Všechny výše zmíněné služby související s poskytováním licencí pro více území, si může příslušný kolektivní správce nechat zajišťovat i externě, což nemá vliv na jeho případnou právní odpovědnost²⁸².

Hlava III Návrhu pak kolektivním správcům stanovuje některé další povinnosti:

---

²⁷⁹ Včetně možnosti poskytovatele online hudebních služeb podávat kolektivnímu správci zprávy o skutečném využívání práv k užití hudebních děl online elektronickými prostředky.

²⁸⁰ Na jehož základě jeden kolektivní správce pověří jiného kolektivního správce udělováním licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online ve svém vlastním hudebním repertoáru.

²⁸¹ Za určitých podmínek – žádaný kolektivní správce na rozdíl od žádajícího již licence pro více území pro tutéž kategorii práv k užití hudebních děl online v repertoáru jednoho nebo více kolektivních správců uděluje nebo nabízí k udělování.

²⁸² Vůči nositelům práv, poskytovatelům online služeb nebo jiným kolektivním správcům. Viz článek 27 Návrhu.

Kolektivní správci umožní, aby jim podávané informace²⁸³ a komunikace s uživateli, nositeli práv, poskytovateli online hudebních služeb i jinými kolektivními správci probíhala elektronickými prostředky za zohlednění dobrovolných odvětvových norem nebo postupů pro elektronickou výměnu takových údajů, které byly vypracovány na mezinárodní úrovni nebo na úrovni Unie.

Naopak v jejich prospěch a v zájmu dosažení vyšší míry flexibility potřebné pro stimulaci udělování licencí k inovativním online službám²⁸⁴ nejsou kolektivní správci povinni použít licenční podmínky dohodnuté s poskytovatelem online hudebních služeb obdobně i pro jiné druhy služeb.

Nakonec, co se týče zastoupených nositelů práv – ti, jak uvádí článek 30 Návrhu, mohou²⁸⁵ v případě, že jimi pověřený kolektivní správce neuděluje licence pro více území²⁸⁶, udělovat tyto licence²⁸⁷ k užití online sami²⁸⁸.

Jako opatření k prosazování celého předpisu se po kolektivních správcích v Hlavě IV Návrhu žádá, aby svým členům a nositelům práv dali k dispozici mechanismy pro vyřizování stížností²⁸⁹ a řešení případných sporů.

Stejně tak by měly být k dispozici postupy k urovnání sporů mezi uživateli a kolektivními správci ve věci licenčních podmínek.

Kolektivní správci musí příslušné strany informovat, že spory vzniklé v souvislosti s udělováním multiteritoriálních licencí mezi kolektivními správci a uživateli, nositeli práv nebo jinými správci je možno předložit nezávislému a nestrannému orgánu pro alternativní řešení sporů.

Výše zmíněné postupy pak nesmí jednotlivým stranám bránit v tom, aby prosazovaly a bránily svá práva soudní cestou.

Členským státům Návrh dále stanoví povinnost určit orgány pověřené dohledem nad těmito mechanismy, vyřizováním stížností, ukládáním přiměřených sankcí a sledováním dodržováním požadavků stanoveným v Hlavě III.

---

²⁸³ Např. o aktuálně zatupovaném repertoáru a souvisejících právech, jejich využívání a fakturaci.

²⁸⁴ Tj. službám, které má veřejnost k dispozici méně než 3 roky.

²⁸⁵ Po uplynutí přechodného období jednoho roku od data promítnutí této směrnice do vnitrostátního práva.

²⁸⁶ Respektive pokud kolektivní správce neudělí licence pro více území k právům k užití hudebních děl online nebo nenabídne jejich udělování nebo neumožní, aby jiný kolektivní správce zastupoval uvedená práva za tímto účelem.

²⁸⁷ Ať již přímo či prostřednictvím jiného zprostředkovatele.

²⁸⁸ Či prostřednictvím jakéhokoli kolektivního správce, který splňuje ustanovení směrnice, nebo jakékoli jiné strany, kterou zmocní.

²⁸⁹ Na které reaguje správce písemně a v případě zamítavého stanoviska s odůvodněním.

Za zmínku jistě stojí, že krom jiného přináší Návrh²⁹⁰ i základní, dosud pevně nekodifikované právní definice některých pojmů pro tuto oblast.

---

²⁹⁰ Hlava I, Článek 3 Návrhu.

Závěr

Kolektivní správu je možno označit za ekonomicky výhodnou, přínosnou jak pro nositele práv, tak pro uživatele a potažmo celou společnost. Uživatelé mají díky kolektivní správě možnost užívat předměty ochrany jednodušeji, ve větším množství a s menšími náklady, čímž je naplňován veřejný kulturní zájem na co nejširším přístupu veřejnosti ke všem autorským dílům, výkonům a zvukovým či zvukově obrazových záznamů.

Potýká se však i s řadou problémů a kontroverzí, ať již se jedná o náhradní odměny, monitoring skutečného užití autorských děl, spravedlivé rozdělení neidentifikovatelných příjmů kolektivního správce či porušování autorských práv a práv souvisejících s právem autorským na internetu. Tyto témata však pro jejich rozsah v této práci do hloubky nerozebírám či vůbec nezmiňuji.

Společným jmenovatelem výše zmíněného a zároveň největší nesnázi, s kterou se kolektivní správa práv dnes potýká, je právní úprava zaostávající za technickým a společenským vývojem. Výkon kolektivní správy tento stav značně limituje, způsobuje neschopnost pružně reagovat na nové problémy a tržní trendy, jež současná doba přináší.

Zcela žádoucí se tak jeví harmonizace právní úpravy, která by zohlednila dnešní propojenost trhů a zlepšila možnost ochrany autorských práv autorů a umožnila multiteritoriální užití. Právě teritoriální pojetí stávající právní úpravy, která se v autorském právu uplatňuje, se zdá být nejvíce v nesouladu s trendem preferujícím on-line sdílení autorských děl nezaloženém na principu územních hranic.

Brzké přijetí návrhu Směrnice o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu²⁹¹ by se tak mělo stát prioritou. Tento návrh je dosud nejucelenějším evropským právním dokumentem a vyvrcholením dlouholeté legislativní snahy na vytvoření jednotné právní úpravy kolektivní správy práv v prostoru EU.

Čím dříve nabude v platnosti, tím dříve bude překonán nynější chaotický stav fragmentace trhu, který je velmi dobře vystižen ve Studií Komise o komunitární iniciativě v přeshraniční kolektivní správě autorských práv²⁹², z níž návrh Směrnice obsahově čerpá:

---

²⁹¹ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu, 2012/0180 (COD).

²⁹² Commission staff working document: Study on a Community initiative on the cross-border collective management of copyright, 7. července 2005.

Za nynějšího právního stavu, musí poskytovatelé online obsahu získat povolení od každého jednotlivého kolektivního správce v každé jednotlivé členské zemi, na jejímž území je dílo dostupné, aby dostali autorskoprávní nárokům. Což za současné praxe, fungující výhradně na bázi recipročních smluv, znamená uzavření minimálně 300 vzájemných smluv o zastoupení²⁹³. Ve skutečnosti ale ne všichni kolektivní správci v EU mezi sebou uzavřeli bilaterální reciproční smlouvy, a proto se potenciální uživatel i tak vystavuje nebezpečí žaloby pro neoprávněný zásah do práva autorského nebo práva souvisejícího s právem autorským, což má značné nežádoucí tržní a ekonomické důsledky²⁹⁴.

Přes všechny své problémy a možné zápory, jež je možné v současné právní úpravě kolektivní správy nalézt, je nezbytné uvést, že kolektivní správa práv je přínosným, odůvodněným a zatím nejúčinnějším způsobem správy majetkových práv autorů.

---

²⁹³ Výpočet Komise se zakládá na předpokladu, že by v každém z tehdejších 25 členských států působil jeden kolektivní správce spravující příslušné právo a že všichni tito jednotliví národní kolektivní správci by uzavřeli 24 recipročních smluv s ostatními 24 kolektivními správci.

²⁹⁴ Jak uvádí Studie Komise o komunitární iniciativě v přeshraniční kolektivní správě autorských práv příjmy z poskytování on-line hudebních služeb byly v roce 2004 ve USA téměř osmkrát vyšší než v západní Evropě.

Seznam použitých zkratk

Autorský zákon	Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
DILIA	DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura o.s.;
ES	Evropská společenství;
ESD	Evropský soudní dvůr;
EU	Evropská unie;
GESTOR	GESTOR - ochranný svaz autorský;
INTERGRAM	INTERGRAM nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově-obrazových záznamů, o.s.;
Kolektivní správa	kolektivní správa práv autorských a práv souvisejících s právem autorským;
Komise	Evropská komise;
Ministerstvo / Ministerstvo kultury	Ministerstvo kultury České republiky;
OAZA	Ochranná asociace zvukařů - autorů, o.s.;
OOA-S	Ochranná organizace autorská – Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl, o.s.;
OSA	OSA - Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, o.s.;
Rada	Rada Evropské unie
SFEU	Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie;
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže;
ZOHS	Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů.

Seznam použité či zohledněné literatury a pramenů

Literatura

- KŘÍŽ, J. a kol. Autorský zákon : komentář a předpisy související : podle stavu k 1.9. 2005. 2.vyd. Praha: Linde, 2005.
- POPELKOVÁ, V. Ochrana práv výkonných umělců a výrobců zvukových záznamů (Intergam). 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1998.
- KNAPPOVÁ, M., ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J. a kolektiv. Občanské právo hmotné 3. Praha : Wolters Kluwer, 2009.
- KŘÍŽ, J. a kol. Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových. 1. vyd. Praha : Karolinum, 2008.
- TELEEC, I., TŮMA, P. Přehled práva duševního vlastnictví 2. Brno : Doplněk, 2006.
- TELEEC, I., TŮMA, P. Autorský zákon : komentář. 1. vyd. Praha : C. H. Beck, 2007.
- UTĚŠENÝ, P. Tržní moc a duševní vlastnictví v evropském soutěžním právu. 1. vyd. Praha : C. H. Beck, 2005.

Odborné články

- DOBEŠ, P. Technické prostředky ochrany autorských práv z pohledu mezinárodního, evropského a českého práva po zásadní novele autorského zákona. Právní rozhledy, 2006.
- ŠALAMOUN, M. Kolektivní správa – formace a deformace autorské vůle. Právní rozhledy, 2004, č. 6.
- Telec, I.: Kontraktační povinnost ochranné organizace a její soutěžněprávní a další důsledky (I). Bulletin advokacie, 1998, č. 9.
- TELEEC, I. Okolnosti novely autorského zákona. Právní rádce, 2005, č. 3.
- TELEEC, I. Zvláštní autorské odměny. Právní rozhledy, 2000, č. 5.
- UTĚŠENÝ, P. Autorské ochranné organizace ve světle antimonopolního práva v komunitární a české právní úpravě. Právní rádce, 2002, č. 11, Praktická příručka.

Právní předpisy

- Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.
- Vyhláška č. 488/2006 Sb., kterou se stanoví typy přístrojů k zhotovování rozmnoženin, typy nenahraných nosičů záznamů a výše paušálních odměn.

Rozhodnutí soudů a jiných orgánů

- Nález Ústavního soudu ze dne 27. března 2003 sp. zn. IV. ÚS 690/01.
- Rozhodnutí Ministerstva kultury o udělení oprávnění k výkonu dobrovolné kolektivní správy podle autorského zákona ze dne 18. prosince 2008, č. j. 12228/2008.
- Rozhodnutí Ministerstva kultury o udělení oprávnění k výkonu dobrovolné kolektivní správy podle autorského zákona ze dne 18. prosince 2008, č. j. 18975/2008.
- Rozhodnutí Ministerstva kultury o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy podle autorského zákona ze dne 28. února 2001, č.j. 4449/2001.
- Rozhodnutí Ministerstva kultury o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy podle autorského zákona ze dne 3. června 2005, č.j. 380/2001. Rozhodnutí Ministerstva kultury o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy podle autorského zákona ze dne 5. listopadu 2001, č.j. 380/1/2001.
- Rozhodnutí Ministerstva kultury o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy podle autorského zákona ze dne ze dne 6. listopadu 2006, č.j. 380/2/2001 ve znění rozhodnutí Ministerstva kultury ze dne 27. března 2007, č.j. 4542/2007.
- Rozhodnutí Ministerstva kultury o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy podle autorského zákona ze dne 6. května 2003, č.j. 6860/2003.

- Rozhodnutí Ministerstva kultury o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy podle autorského zákona ze dne 30. prosince 2005, č.j. 5361/1/2005.
- Rozhodnutí Ministerstva kultury o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy podle autorského zákona ze dne 26. května 2005, č.j. 7641/2005.
- Rozhodnutí Ministerstva kultury o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy podle autorského zákona ze dne 1. října 1997, č.j. 10690/97.
- Rozhodnutí Ministerstva kultury o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy podle autorského zákona ze dne 30. ledna 2003, č.j. 1306/2003.
- Rozhodnutí Ministerstva kultury o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy podle autorského zákona ze dne 24. května 2002, č.j. 5106/2001.
- Rozhodnutí Ministerstva kultury o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy podle autorského zákona ze dne 23. března 2001, č.j. 3209/2001.
- Rozhodnutí Ministerstva kultury o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy podle autorského zákona ze dne 27. října 2006, č.j.10334/2006.
- Rozhodnutí Ministerstva kultury o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy podle autorského zákona ze dne 31. října 2006, č.j. 8881/2006. Rozhodnutí Ministerstva kultury o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy podle autorského zákona ze dne 15. listopadu 2006, č.j. 10145/2003.
- Rozhodnutí Ministerstva kultury o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy podle autorského zákona ze dne 5. srpna 2009, č.j. 4365/2009 OAP, sp. zn. MK-S 2797/2009 OAP.
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. NS 5 Tdo 156/2005 ze dne 12. dubna 2005.
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. NS 6 Tdo 1193/2003 ze dne 22. října 2003.
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Ca 224/2005 – 131 ze dne 9. 1. 2008.
- Rozhodnutí ÚOHS R003/2005 a S 130/04-4769/06-620.

Právní předpisy EU

- Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii.
- Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie.
- Směrnice Rady 91/250/EHS ze dne 14. května 1991 o právní ochraně počítačových programů.

- Směrnice Rady 92/100/EHS ze dne 19. listopadu 1992 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s právem autorským, v platném znění.
- Směrnice Rady 93/83/EHS ze dne 27. září 1993 o koordinaci určitých předpisů týkajících se práva autorského a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu.
- Směrnice Rady 93/98/EHS ze dne 29. října 1993 o harmonizaci doby ochrany práva autorského a určitých práv s ním souvisejících, v platném znění.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází.
- Směrnice 98/94/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 20. listopadu 1998 o právní ochraně služeb založených na podmíněném přístupu.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu).
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů práva autorského a práv s ním souvisejících v informační společnosti.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/84/ES ze dne 27. září 2001 o právu na opětný prodej ve prospěch autora originálu uměleckého díla.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/116/ES ze dne 12. prosince 2006 o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů.
- Směrnice Evropského parlamentu a 2011/77/EU ze dne 27. září 2011, kterou se mění směrnice 2006/116/ES o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících.

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/28/EU o některých povolených způsobech užití osířelých děl ze dne 25. října 2012.

Rozhodnutí ESD

- Rozhodnutí ESD 127/73 ve věci Belgische Radio en Televisie and société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs v SV SABAM and NV Fonior., ze dne 21. března 1974..
- Rozhodnutí ESD ve věci 238/87 AB Volvo v. Erik Veng (UK) Ltd., ze dne 5. října 1988.
- Rozhodnutí ESD ve věci C-241/91 P a C-242/91 P Radio Telefis Eireann (RTE) a Independent Television Publications (ITP) v. Komise, ze dne 6. dubna 1995.
- Rozhodnutí ESD ve věci 311/84 Centre Belge d'Etudes du Marché- Télémarketing SA (CBEM) v. Compagnie Luxembourgeoise de Télédiffusion, ze dne 3. října 1985.
- Rozhodnutí ESD ve věci 40/70 Sirena S.r.l. v. Eda S.r.l., ze dne 18. února 1971.
- Rozhodnutí ESD ve věci 51, 86, 96/75 EMI Records Ltd. v. CBS (UK) Ltd., ze dne 15. června 1976.
- Rozhodnutí ESD 24/67 ve věci Parke, Davis and Co. v Probel, Reese, Beintema-Interpharm and Centrafarm, ze dne 29. ledna 1968.
- Rozhodnutí ESD ve věci 78/70 Deutsche Grammophon Gessellschaft GmbH v. Metro-SB Großmärkte GmbH & Co. KG, ze dne 8. června 1971.
- Rozhodnutí ESD ve věci C-241/91 P a C-242/91 P Radio Telefis Eireann (RTE) a Independent Television Publications (ITP) v. Komise, ze dne 6. dubna 1995.
- Judgment of the Court, C-62/79, SA Compagnie générale pour la diffusion de la télévision, Coditel, and others v Ciné Vog Films and others. 8 March 1980.
- Judgment of the Court, C-262/81- Coditel SA, Compagnie générale pour la diffusion de la télévision, and others v Ciné-Vog Films SA and others. 6 October 1982
- Judgment of the Court, C-403/08 a C-429/08, Football Association Premier League Ltd. 4 October 2011.
- Judgment of the Court, C-393/09 Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany v. Ministerstvu kultury. 22 December 2010.

- Judgment of the Court, joined cases 110/88, 241/88 and 242/88 François Lucazeau and others v Société des Auteurs, Compositeurs et Editeurs de Musique (SACEM) and others. 13 July 1989.
- Judgment of the Court , C-395/87 Ministère public v Jean-Louis Tournier. 13 July 1989.

Jiné evropské dokumenty

- Zelená kniha Komise ze dne 19. července 1995 o autorském právu a právech s ním souvisejících v informační společnosti, KOM(1995)0382.
- Notice pursuant to Article 19(3) of Council Regulation No 17 (1) concerning an application for negative clearance or exemption under Article 81(3) of the EC Treaty, 17.8.2001, (Case COMP/C2/38.014 – IFPI „Simulcasting“), (2001/C 231/04).
- Commission Decision of 8 October 2002 relating to a proceeding under Article 81 of the EC Treaty and Article 53 of the EEA Agreement (Case No COMP/C2/38.014 – IFPI “Simulcasting”), (2003/300/EC).
- European Parliament resolution of 15 January 2004 on Community Framework for collective management societies in the field of copyright and neighbouring rights (2002/2274(INI)), [2004] OJ EC No. C 92. Communication from the Commission to the Council, the European Parliament and the European Economic and Social Committee – The Management of Copyright and Related Rights in the Internal Market. COM/2004/0261, 16.4.2004.
- Doporučení Komise 2005/737/ES ze dne 18. května 2005 o kolektivní přeshraniční správě autorského práva a práv s ním souvisejících pro zákonné online hudební služby.
- Commission staff working document: Study on a Community initiative on the cross-border collective management of copyright. Brussels, 7. července 2005.
- Sdělení zveřejněné podle čl. 27 odst. 4 nařízení Rady č. 1/2003 ve věci COMP/C2/39152 – BUMA a ve věci COMP/C2/39151 – SABAM (dohoda ze Santiaga – věc COMP/C2/38126), (2005/C 200/05), 17. srpna 2005.
- Legislativní usnesení Evropského parlamentu přijaté dne 13. března 2007 k doporučení Komise ze dne 18. října 2005 o kolektivní přeshraniční správě

autorského práva a práv s ním souvisejících pro zákonné on-line hudební služby (2005/737/ES) (2006/2008(INI)).

- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o tvůrčím obsahu on-line na jednotném trhu, 3. ledna 2008, KOM(2007)0836.
- Rozhodnutí Komise ze dne 16.07.2008 K(2008)3435 vztahující se k řízení podle článku 81 Smlouvy o ES a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/C2/36.698 – CISAC).
- Usnesení Evropského parlamentu ze dne 25. září 2008 o kolektivní přeshraniční správě autorského práva a práv s ním souvisejících pro zákonné on-line hudební služby (2010/C 8 E/19). Zpráva Komise ze dne 23. července 2009 o politice hospodářské soutěže za rok 2008, KOM(2009)0374.
- Sdělení Komise ze dne 19.5.2010 Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Digitální program pro Evropu, KOM(2010)245.
- Sdělení Komise ze dne 3.3.2010: Evropa 2020 - Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. (KOM(2010) 2020).
- Sdělení Komise ze dne 24.5.2011 Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Jednotný trh práv duševního vlastnictví, Podpora kreativity a inovací za účelem zajištění hospodářského růstu, vysoce kvalitních pracovních míst a prvotřídních výrobků a služeb v Evropě, KOM(2011)287.
- Evropská komise: Zelená kniha o on-line distribuci audiovizuálních děl v Evropské unii: příležitosti a výzvy při tvorbě jednotného digitálního trhu, 13.7.2011, KOM(2011) 427.
- Sdělení Komise Evropskému Parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Pracovní program Komise na rok 2012 – Cesta k obnově Evropy, 15. 11. 2011, KOM(2011) 777.
- Sdělení Komise Evropskému Parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Akt o jednotném trhu Dvanáct nástrojů k podnícení hospodářského růstu a posílení důvěry „Společně pro nový růst“, 13.4.2011, KOM(2011) 206.

- Sdělení Komise Evropskému Parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Soudržný rámec pro posílení důvěry v jednotný digitální trh elektronického obchodu a on-line služeb, 11.1.2012 KOM(2011) 942.
- Rozhodnutí Komise ze dne 2. června 1971 ve věci GEMA I, 71/224/EHS.
- Rozhodnutí Komise ze dne 6. července 1972 ve věci GEMA II, 72/268/EHS.
- Tisková zpráva IP/08/1786 ze dne 27. listopadu 2008 o řízení pro porušení Smlouvy proti
- České republice a Maďarsku.
- Tisková zpráva IP/12/772 z 11. července 2012.

Ostatní

- Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právním k užití hudebních děl online na vnitřním trhu, 2012/0180 (COD).
- Impact assessment accompanying the document Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on collective management of copyright and related rights and multi-territorial licensing of rights in musical works for online uses in the internal market, SWD(2012) 204.
- Commission staff working document: Study on a Community initiative on the cross-border collective management of copyright, z 7. července 2005.
- Viz například závěrečné argumenty zprávy KEA: The Collective Management of Rights in Europe: THE Quest for Efficiency, 2006.
- GESAC. Position Paper on Certain Aspects of Collective Management of Copyright in the Single European Digital Music Market, Brussels, 2011.

Mezinárodní smlouvy

- Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl ze dne 8. září 1886, ve znění pařížské revize z roku.
- Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS), sjednaná v rámci Dohody o zřízení Světové obchodní organizace ze dne 15. dubna 1994.

- Mezinárodní úmluva o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a televizních a rozhlasových organizací (Římská úmluva) ze dne 26. října 1961.
- Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském (WCT – WIPO Copyright Treaty) ze dne 20. prosince 1996.
- Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech (WPPT – WIPO Performances and Phonograms Treaty) ze dne 20. prosince 1996.

Internetové stránky

- http://ec.europa.eu/community_law/index_cs.htm
- http://ec.europa.eu/index_cs.htm
- <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>
- <http://www.mkcr.cz/>
- <http://eklep.vlada.cz/>
- <http://www.cisac.org/>
- <http://www.dilia.cz/>
- <http://www.gestor.cz/cs/>
- <http://www.intergram.cz/>
- <http://www.nsoud.cz/>
- <http://www.oaza.eu/>
- <http://www.ooas.cz/>
- <http://www.osa.cz/>

Příloha č.1 - Směrnice Evropského Parlamentu a Komise

- Směrnice Rady 91/250/EHS ze dne 14. května 1991 o právní ochraně počítačových programů;
- směrnice Rady 92/100/EHS ze dne 19. listopadu 1992 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s právem autorským, v platném znění;
- směrnice Rady 93/83/EHS ze dne 27. září 1993 o koordinaci určitých předpisů týkajících se práva autorského a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu;
- směrnice Rady 93/98/EHS ze dne 29. října 1993 o harmonizaci doby ochrany práva autorského a určitých práv s ním souvisejících, v platném znění;
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází;
- směrnice 98/94/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 20. listopadu 1998 o právní ochraně služeb založených na podmíněném přístupu;
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu);
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů práva autorského a práv s ním souvisejících v informační společnosti;
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/84/ES ze dne 27. září 2001 o právu na opětný prodej ve prospěch autora originálu uměleckého díla;
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví;
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem;
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/116/ES ze dne 12. prosince 2006 o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících;

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů;
- směrnice Evropského parlamentu a 2011/77/EU ze dne 27. září 2011, kterou se mění směrnice 2006/116/ES o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících;
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/28/EU o některých povolených způsobech užití osiřelých děl ze dne 25. října 2012.

Abstrakt - Kolektivní správa práv autorských a práv souvisejících s právem autorským

Klíčová slova: kolektivní správa; autorské právo

Tato diplomová práce se zaměřuje na kolektivní správu autorských práv a práv souvisejících s právem autorským prováděnou v souladu s autorským zákonem a předpisy EU.

Cílem předkládané práce je osvětlit výše zmíněné a poskytnout stručný přehled o kolektivní správě, její úpravě, fungování a v dnešní době neopomenutelném aspektu evropského práva.

Práce je členěna do osmi kapitol, z nichž každá se věnuje určitému aspektu tématu kolektivní správy práv autorských a práv souvisejících s právem autorským.

Kapitola první je věnována základnímu vymezení a pojmu kolektivní správy, její zakotvení a úprava v českém právním řádu. Dále je nastíněn účel a účelnost institutu kolektivní správy, podmínky kladené na osobu kolektivního správce a způsob udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy a nakonec také průběh a možnosti dohledu nad ním.

Kapitola druhá se zabývá především činností kolektivního správce, jejím obsahem, podmínkami a vyplývajícími vztahy. Dále jsou rozebrány hromadné a kolektivní smlouvy a také nakládání s výnosy z kolektivní správy, což jsou z pohledu uživatele a nositele práv činnosti kolektivního správce nejvýznamnější.

Kapitola třetí obsahuje popis předmětu kolektivní správy a charakterizuje režimy, v nichž jsou jednotlivá předmětná práva spravována.

Kapitola čtvrtá se týká vztahu kolektivní správy a hospodářské soutěže, konkrétně její právní úpravě a aspektům monopolního postavení kolektivních správců v českém tržním prostředí.

Kapitola pátá přináší přehled jednotlivých kolektivních správců oprávněných k výkonu kolektivní správy v České republice a jejich stručnou charakteristiku.

Kapitola šestá se zabývá novelizací autorského zákona připravovanou za účelem souladu s unijním právem.

Kapitola sedmá je velice stručným shrnutím mezinárodní úpravy autorského práva a potažmo kolektivní správy.

Kapitola osmá se zabývá vývojem společné unijní úpravy, jejími soutěžně právními aspekty, aktuální problematikou přeshraničního udělování licencí a nakonec návrhem

směrnice o kolektivní správě, která by svým přijetím zavedla jednotný právní rámec pro státy EU a významně usnadnila vytvoření jednotného trhu v této oblasti.

Abstract - Collective administration of copyright and neighbouring and relating rights

Key words: collective administration; copyright

This thesis is focused on collective management of copyright and related rights carried out in accordance with copyright law and EU law.

The aim of the manuscript is to explain this topic and to provide a review of collective management and its modification in accordance to European law.

The thesis is divided into eight chapters each containing a specific aspect of collective management of copyright and related laws.

First chapter is dedicated to the basic definition and concept of collective management and the anchoring and adjustment in the Czech legal order. Moreover, there are discussed the purpose and effectiveness of the institute of collective management, the conditions imposed on the collective administrator and how collective administrator authorization is declare and finally, progress and possibilities of supervision over collective management.

Second chapter is focused on the activities of collective administrator. The most important work obligations of collective administrator are analyzed e.g. blanket and collective licenses and also the management of revenues from collective management.

Third chapter deals with the object of collective management and characterizes the modes in which individual rights are administered.

Fourth chapter describes the relationship between collective management and economic competition and their legislation. Also the monopoly aspects of collective administrators in the Czech market environment are mentioned.

Fifth chapter makes a review of collective administrators who are entitled to collective management in Czech Republic.

Sixth chapter characterizes the novelization of copyright act prepared in order to comply with EU law.

Seventh chapter makes a brief overview of international copyright treaties and collective management.

Eight chapters summarize the development of common EU regulation and the legal aspects of legal regulation of competition. The current issue of cross-border licensing and the draft on collective management are discussed. The acceptance of the uniform legal framework for whole EU significantly facilitates the creation of a single market.